

Písomný výstup pedagogického klubu

1. Prioritná os	Vzdelávanie
2. Špecifický cieľ	1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
3. Prijímateľ	Základná škola, Školská 389, Sačurov
4. Názov projektu	Budeme úspešnejší
5. Kód projektu ITMS2014+	312011Q761
6. Názov pedagogického klubu	Klub pedagogických zamestnancov – Klub čitateľskej gramotnosti
7. Meno koordinátora pedagogického klubu	Anna Kačurová
8. Školský polrok	02.2019 – 11.2020 (tretí výstup)
9. Odkaz na webové sídlo zverejnenia písomného výstupu	https://zssacurov.edupage.org/a/op-lz-budeme- uspesnejsi?eqa=dGV4dD10ZXh0L3RleHQzNSZzdWJwYWdlPTk%3D

10.

Úvod:

Stručná anotácia

Autorka OPS Mgr. Mária Dudášová je učiteľkou anglického jazyka na II. stupni. Vo svojej práci využíva digitálne technológie, do ktorých zapája aj žiakov. Absolvovala niekoľko webinárov venovaných využívaniu online programov vo vyučovaní anglického jazyka. Svoj príspevok do OPS venovala opisu práce s rôznymi webovými nástrojmi, ktoré využíva na hodinách aj s konkrétnymi ukázkami žiackych a svojich prác.

Autorka OPS PaedDr. Jana Humeníková je učiteľkou primárneho vzdelávania, ktorá už niekoľko rokov pri príležitosti Dňa ľudovej rozprávky pripravuje a organizuje pre žiakov primárneho aj nižšieho stredného vzdelávania zábavné aktivity, kvízy a súťaže. Osvedčená pedagogická skúsenosť prináša niekoľko námetov na organizovanie zábavných kvízov a súťaží pre žiakov primárneho aj nižšieho stredného vzdelávania počas Dňa ľudovej rozprávky. V 1. časti opisuje interaktívny kvíz *Dobre vedieť* pre žiakov nižšieho stredného vzdelávania a interaktívnu prezentáciu *Z rozprávky do rozprávky* pre žiakov primárneho vzdelávania.

Autorka OPS Mgr. Anna Kačurová je učiteľkou primárneho vzdelávania. Podieľa sa na rozvoji čitateľskej gramotnosti v našej škole organizovaním rôznych aktivít pre žiakov. Do projektov pre žiakov integruje niekoľko predmetov, najčastejšie je to kombinácia s tvorivými výtvarnými aktivitami. V projekte pôsobí ako vedúca Klubu čitateľskej gramotnosti.

Autorka OPS Mgr. Lenka Truchanová je učiteľkou dejepisu a občianskej náuky na 2. stupni základnej školy. Svoje vyučovacie hodiny vedie v duchu rozvoja IKT zručností žiakov, čím motivuje žiakov k učeniu sa. Počas dištančného vzdelávania žiakov 2. stupňa absolvovala mnoho webinárov na inováciu vyučovania počas online hodín a tvorbu interaktívnych edukačných pomôcok a sprístupňuje ich aj na vlastných webových stránkach *a zdieľa prostredníctvom rôznych učiteľských portálov s ostatnými učiteľmi.*

Kľúčové slová:

tvorivosť, komunikačné kompetencie, čítanie s porozumením, písomný prejav, hovorenie, aktivizujúce metódy, rozprávka, Pavol Dobšinský, Deň ľudovej rozprávky, kvíz, interaktívna prezentácia, integrácia literárneho textu, únikový hra, kolaboratívne vzdelávanie, slovenský jazyk, anglický jazyk, dejepis.

Zámer a priblíženie témy písomného výstupu:

Cieľom bolo vytvoriť osvedčenú pedagogickú skúsenosť s minimom teórie a so zameraním na praktické skúsenosti členov klubu. Vzhľadom na rozsah príspevkov tento výstup vytvorili podľa záujmu štyri učiteľky.

Jadro:

Popis témy/problém sa nachádza na nasledujúcich stranách ako osvedčená pedagogická skúsenosť.

Záver:

Zhrnutia a odporúčania pre činnosť pedagogických zamestnancov:

Veľmi významnou úlohou učiteľa je implementovanie aktivít s využitím IKT aj s dôrazom na rozvoj interkultúrnej kompetencie v školskom prostredí, ktorá v sebe zahŕňa aj spoznávanie inej kultúry prostredníctvom autentických materiálov akými môžu byť jazykolamy, vtipy a recepty.

Aktivita „tongue twisters“ vytvorila príležitosť aj pre slabších žiakov, aby zažili pocit pochvaly. Neustálym opakovaním daného jazykolamu každého žiaka, sa tieto jazykolamy naučili nenásilnou formou a pritom prežili aj kopec zábavy, ak sa náhodou niekto pomýlil. Je ozaaj dôležité zohľadňovať individuálne osobitosti žiakov, aby sa mohol každý jeden žiak prejaviť vo vyučovacom procese.

Jazykolamy a vtipy sú veľmi vhodnou aktivitou na začiatku hodiny ako tzv. „icebreakers“, aby sme vytvorili pozitívnu atmosféru v triede pre efektívne vyučovanie. Ako sami vieme, negatívne emócie nám vyučovací proces sťažujú, ba dokonca aj niekedy neumožnia dosiahnuť cieľ hodiny.

V edukačnom procese je cieľom takýchto projektov vytváranie priestoru na interakciu žiakov a zdieľanie finálnych produktov virtuálne, čím zabezpečíme, že sa k učebnému materiálu vedia kedykoľvek vrátiť a prezrieť si ho.

Aj učiteľ sa musí vzdelávať a stále hľadať nástroje, ktoré umožnia žiakom lepšie

pochopenie/precvičenie učiva a dopraje im aj zážitok zo zábavného učenia. Využívanie názorných online nástrojov nám poslúži na ozvláštnenie, no najmä na aktívnu participáciu žiaka v akejkolvek etape vyučovacieho procesu.

Všetky multimediálne projekty slúžia učiteľovi ako učebná aj motivačná pomôcka do ďalších rokov. Táto OPS ponúka stručné vysvetlenie ako pracovať v prostredí jednotlivých vzdelávacích portáloch ako aj ukážku praktických úloh, ktoré môžu využiť aj ostatní pedagógovia.

16. marec je dňom narodenia folkloristu, básnika, prekladateľa, zberateľa ľudovej slovesnosti, spisovateľa štúrovskej generácie Pavla Dobšinského a neoficiálnym sviatkom ľudovej rozprávky. Cieľom interaktívneho kvízu Dobré vedieť je zábavným spôsobom oboznámiť starších žiakov so životom a dielom nášho najväčšieho rozprávkara. Vďaka interaktívnej prezentácii Z rozprávky do rozprávky sa vyberieme s malými čitateľmi na veselé a zábavné putovanie obľúbenými rozprávkami, precvičíme čítanie s porozumením a rozvíjame i formujeme čitateľskú gramotnosť.

Vedieť spolupracovať a dôverovať svojim partnerom, že časť svojej úlohy odvedú zodpovedne a správne nie je ľahké ani pre zreých dospelých ľudí. Jestvujú však vyučovacie formy, ktoré nás na to pomôžu pripraviť ešte ako žiakov v školských laviciach. Ukazuje sa, že kooperatívne a kolaboratívne vyučovanie je pre tréning týchto schopností a zručností skvelým prostriedkom.

Existuje viacero kritérií a spôsobov delby žiakov do pracovných skupín. Zvoliť si náhodný výber spôsobuje náročný postup, no je to však dobrá skúsenosť, pretože v živote tiež musíme mnohokrát spolupracovať s ľuďmi, ktorí nie sú naši kamaráti, dokonca aj takými, ktorí nám nie sú pochuti. V práci jednoducho musíme efektívne pracovať na dosiahnutí spoločného cieľa, odviesť dobrú prácu, výsledkom ktorej bude kvalitný produkt.

11. Vypracoval	Mária Dudášová, Jana Humeníková, Anna Kačurová, Lenka Truchanová
12. Dátum	30.11.2020
13. Podpis	
14. Schválil	Mgr. Mariana Bančanská
15. Dátum	30.11.2020
16. Podpis	

Základná škola, Školská 389, Sačurov

ITMS 312011Q761 Budeme úspešnejší

Osvedčená pedagogická skúsenosť III.

Klub čitateľskej gramotnosti

**Mária Dudášová
Jana Humeníková
Anna Kačurová
Lenka Truchanová**

2020

**Osvedčená pedagogická skúsenosť
členov Klubu čitateľskej gramotnosti III.**

vytvorená rámci projektu 31 2000 - Operačný program Ľudské zdroje

**Budeme úspešnejší
Čitateľská, matematická a prírodovedná gramotnosť v základnej
škole**

Kód ITMS: **312011Q761**

Autori:
Mgr. Mária Dudášová
PaedDr. Jana Humeníková
Mgr. Anna Kačurová
Mgr. Lenka Truchanová

Pracovisko autorov: **Základná škola, Školská 389, Sačurov**

Vydané: **30. november 2020**

Základná škola, Školská 389, SAČUROV

Úvod

Táto zbierka osvedčených pedagogických skúseností (OPS) bola vytvorená ako súčasť aktivity: Pedagogické kluby s výstupom v rámci projektu Čitateľská, matematická a prírodovedná gramotnosť v základných školách.

Klub čitateľskej gramotnosti pozostáva z desiatich členov, učiteľov ZŠ Sačurov primárneho aj nižšieho stredného vzdelávania, ktorí vyučujú rôzne predmety slovenský jazyk, anglický jazyk, občiansku náuku, dejepis a výchovné predmety. Stretnutia klubu sa realizujú dvakrát mesačne podľa vopred schváleného plánu klubu.

Klub má pomenovanie „s výstupom“, čo určuje raz za školský polrok vytvoriť výstup – osvedčenú pedagogickú skúsenosť. Táto publikácia je tretím výstupom Klubu čitateľskej gramotnosti. Na jej tvorbe sa podieľali: Mgr. Mária Dudášová, PaedDr. Jana Humeníková, Mgr. Anna Kačurová a Mgr. Lenka Truchanová.

Práce neprešli jazykovou úpravou ani recenziou, za ich obsah zodpovedajú jednotliví autori OPS.

RNDr. Marta Megyesiová
projektový manažér

1 ONLINE NÁSTROJE A ICH VYUŽITIE NA HODINÁCH ANGLICKÉHO JAZYKA

Autorka OPS Mgr. Mária Dudášová je učiteľkou anglického jazyka na II. stupni. Vo svojej práci využíva digitálne technológie, do ktorých zapája aj žiakov. Absolvovala niekoľko webinárov venovaných využívaniu online programov vo vyučovaní anglického jazyka. Svoj príspevok do OPS venovala opisu práce s rôznymi webovými nástrojmi, ktoré využíva na hodinách aj s konkrétnymi ukázkami žiackych a svojich prác.

Technológie zohrávajú významnú rolu vo vyučovaní anglického jazyka. Pomáhajú podporiť učenie vo vnútri triedy ako aj v domácom prostredí. Obzvlášť učenie sa cudzieho jazyka si vyžaduje využívanie nástrojov, ktoré v sebe zahŕňajú multimediálne podnety. Tradičné vyučovanie, keď bol učiteľ, krieda, tabuľa a učebnica jediným zdrojom prenosu vedomostí je už dávno za nami.

V súčasnosti trávajú študenti veľa času na rôznych elektronických zariadeniach a aj preto sa často označujú pomenovaním „digitálni domorodci“. Tento pojem prezentujú autori Dudeney and Hockly (2007, s. 8-9) ako typický príklad pre dnešné deti, ktoré sa narodili a rastú využívajúc rozmanité technológie prirodzene. Na druhej strane poukazujú na fakt, že rodičia a učitelia sú „digitálni imigranti“, pretože sa museli naučiť ako pracovať s technológiami.

Labjaková (2014, s. 7) dodáva, že vhodným využívaním informačno-komunikačných technológií sa zlepšuje „komunikácia medzi žiakmi a učiteľom, aby preberané učivo bolo pre žiakov zaujímavejšie, prístupnejšie, aby sa lepšie využila spätná väzba, aby bol žiak vo vyučovacom procese aktívnejší a vyučovanie efektívnejšie“.

Podľa Hutchinsona využitie projektov je motivačným prvkom, pretože je osobný, žiaci sa učia cez získané skúsenosti, zažijú pocit úspechu produkujú hodnotný výsledok ich vlastnej práce a ľahšie dosiahnu cieľ. (Hutchinson, 2001, s. 11)

Implementovanie informačno-komunikačných technológií je neodmysliteľnou súčasťou v procese dištančného vzdelávania. Čo ponúkajú online nástroje je vizuálne učenie, ktoré zahŕňa učenie sa prostredníctvom rôznych zmyslov. Napomáhajú učiteľom a podnecujú zapájanie sa žiakov s rôznymi učebnými štýlmi do edukačného procesu.

Turek (2010, s. 108) uvádza prehľad spôsobov, ktorými si priemerný človek zapamätá prijímané informácie nasledovne:

- 10% z toho, čo číta,
- 20% z toho, čo počuje,
- 30% z toho, čo vidí v obrazovej podobe,
- 70% z toho, čo vidí a počuje súčasne,
- 80% z toho, čo vidí, a súčasne počuje, aj o tom rozpráva,
- 90% z toho, čo sám aktívne vykonáva.

Výhodou využívania IKT projektov v jazykovej triede je podľa Hutchinsona (2001, p. 10-13):

1. rozvoj predstavivosti a kreativity študentov, komunikačných zručností,
2. prepojenie vyučovacieho procesu s reálnym životom,
3. zapojenie viacerých zmyslov,
4. silná motivácia,

5. vytváranie pozitívnej atmosféry v triede.

Je potrebné zvážiť dôležitosť neustáleho rozvoja učiteľov v oblasti pedagogického a technického know-how, aby experimentovali s aktuálnymi webovými nástrojmi a počítačovými programami a tým vytvárali vitálne edukačné prostredie a predchádzali rutine.

Canva

Predvianočné obdobie sme si na prezenčných hodinách anglického jazyka spestrovali vyrábaním papierových vianočných pozdravov. Tento školský rok nás však zastihol online, a tak som skúmala, aké máme možnosti, aby sa nám to podarilo pomocou programu www.canva.com. Oslovil ma svojou jednoduchosťou a prehľadnosťou pri tvorení a ukladaní vytvorených návrhov.

Výhodou je, že ak žiak nie je tvorivý a dokonca nemá výtvarné vlohy, výberom z ponuky šablón sa z neho razom stane grafik. Samozrejme, tento nástroj ponúka aj možnosť pridávať svoje fotografie, videá a hudbu. Prístupný je aj v slovenskej verzii, čo značne pomôže aj menej jazykovo zdatným žiakom.

Prihlásenie sa do programu je jednoduchou záležitosťou. Stačí mať aktívne gmailové konto. V skratke som žiakom ukázala, ako si vytvoriť vlastný plagát t. j. christmas postcard. Jednoduchým klikom na Vytvoriť dizajn sme si vybrali položku Plagát. Dostali sme sa dovnútra priestoru programu Canva, ktorý nám v ľavej časti ponúkol Panel nástrojov a na výber pridanie šablóny, textu, fotiek, pozadia, prvkov, hudby a videa. Upozornila som žiakov, aby dávali pozor a vyberali iba prvky, ktoré sú zdarma. Ak uvidia znak kráľovskej koruny, tak je tento prvok spoplatnený a vyrobenú pohľadnicu si nebudú vedieť uložiť a poslať vo formáte jpg, pokiaľ za ňu nezaplatia. Dizajn toho, čo vyrábate, sa vám nestratí, pretože program má dôležitú funkciu priebežného ukladania a dá sa stiahnuť vo formáte jpg/png, alebo pdf.

Využili sme aj ďalšiu funkcionálnosť a to je zdieľanie pomocou hyperlinku. Takto mi posielali jednotlivé pohľadnice v pracovnej verzii a spoločne sme ich doladili do konečnej podoby.

Cieľom tejto aktivity bolo tvorenie vianočných pozdravov. Ôsmaci museli okrem toho nájsť na webe pekné vianočné želanie, zadať do pohľadnice komu ju venujú a od koho je. Pomocou P. S. popriať aj niečo zaujímavé. Práce žiakov si môžete pozrieť na nasledujúcom linku:

<https://zssacurov.edupage.org/a/skolskevidea?eqa=dGV4dD10ZXh0L3RleHQxMSZzdWJwYWdlPTE5>.

IsiCollective

Bezplatná stránka <https://en.islcollective.com/> vhodná pre učiteľov, kde nájdú rozmanité podklady na vylepšenie vyučovacích hodín. Ide o medzinárodnú komunitu učiteľov, ktorí vyučujú anglický jazyk ako cudzí/druhý jazyk a zdieľajú si pripravené učebné materiály. Prihláste sa pomocou gmail konta. Vyberáte si z ponuky Pracovné listy, PowerPointové prezentácie, alebo Videolekcie. Prevažne využívam na hodinách prezentácie, ktoré sú interaktívne, niektoré spracované formou hry. Stačí zadať kľúčové slovo a zvoliť si tú, ktorá sa týka preberanej témy. Najviac sa však na hodinách žiakom poďakujú interaktívne videá, ktoré obsahujú kvíz. Na konci hodiny im kladiem otázku „Aká je vaša obľúbená rozprávka/film/pieseň?“, aby som im našla na tú ďalšiu niečo, čo sa im páči.

Ponúkam stručný návod na tvorbu Videolekcie. V sekcii Upload/Create a video lesson zadajte url adresu youtubového videa, ktoré chcete spracovať. Zvoľte si typ kvízu zameraný na slovnú zásobu, gramatiku, alebo si vytvorte vlastný návrh. Dopln chýbajúce slovo, výber odpovede, utvor vetu z poprehadzovaných slov, otvorená otázka, priradovanie, slovná zásoba výber obrázka priamo vo videu, slovo navyše, oprav zlé slovo vo vete – to sú možnosti otázok aplikovateľné rovno za vami zvolený snímok videa. Dokonca si viete vystrihnúť časti videa, ktoré vám nevyhovujú. Pred uložením videa, urobte dôležitý krok vyplňte formulár, konkrétne tieto body: názov videa, opíšte načo je zamerané, žáner, typ (pre koho je video určené), stručný opis scény a potvrdte licenciu. Posledným krokom je publikácia videa. Ak si nájdete nejaké chyby, viete ich zmeniť pomocou funkcie Edit. Kvíz, ktorý som vytvorila ku krátkej ukážke z rozprávky Frozen, ktorú si môžete pozrieť na <https://en.islcollective.com/video-lessons/presentcontinuous-frozen-olaf-summer>. Zamerané je na rozvoj počúvania s porozumením a precvičovanie tvorenia viet v Prítomnom priebehovom čase.

Kvíz „Prítomný priebehový čas“

Ročník: 6.

1. Put the words in the correct order. summer. / He/ about /is / dreaming
2. Choose the correct sentence.
The bees is flying around. The bees are flying around.
The bees are fly around. The bee is fly around.
3. What is Olaf doing? Solution: He is singing a song.
4. Is Olaf holding a drink in his hand? Answer: No, he isn't.
5. Is Olaf drinking? Solution: No, he isn't.
6. Unscramble the words. not/ swimming/ sea./ the /in / Olaf / is
7. What are they doing?
They are dancing and singging. They are danceing and singing.
They are dancing and singyng. They are dancing and singing.
8. What are they drinking? Answer: They are drinking hot chocolate.
9. Are they wearing hats on their heads? Answer: Yes, they are.
10. Find the extra word: The sun is shining raining on Olaf's head.
11. Complete the question. Fill the gap: _____they _____a picnic? Answer: Are / having
12. What is the reindeer eating? Answer: It is eating cheese and salami.

Kahoot

Online vzdelávací nástroj, ktorý poskytuje učiteľom vytvorenie súťažného kvízu. Vhodný pre všetky vekové kategórie, či už na začiatku, alebo konci vyučovacej hodiny na precvičovanie učiva. Žiaci získavajú body nielen za správne, ale aj rýchle odpovede. A to je asi dôvod prečo majú radi overovanie učiva takouto formou. Z vlastnej skúsenosti môžem potvrdiť, že jednoduchý kvíz, ktorý obsahuje 10 otázok s možnosťou 4 odpovedí, kde si samozrejme môžete nastaviť aj čas odpovede, prípadne ozvláštniť otázky aj obrázkami, jednoducho a efektívne preverí vedomosti žiakov pomocou hry. Čo je dôležité, že odpovede program automaticky vyhodnotí a žiaci po ukončení kvízu vidia prehľadnú tabuľku súťažiacich s ich skóre. Pri odpovediach majú farebné kartičky (červenú, modrú, žltú a zelenú) s geometrickými tvarmi, stlačia však iba tú, ktorá je správna.

Kvíz vytvoríme pomocou kliku na ikonu Create v pravom hornom rohu. Kvíz pomenujeme a v ľavej časti pomocou Add question môžeme pridávať otázky. Obrázky k otázkam vyberáme z knižnice, dávame však pozor nie všetky sú dostupné vo free verzii. Ďalšou možnosťou je nahranie vlastných fotiek, alebo aj youtube linku. Otázky si nemusíte tvoriť, viete si ich nájsť v prístupnej databáze testov cez kľúčové slovo. Ďalším plusom je zdieľanie vytvorených kvízov, zaslaním linku kolegovi, ktorý však musí byť registrovaný na stránke.

Žiaci si nastavujú webovú stránku kahoot.it a po vpísaní mena a pinu hry, sa im hra spustí.

Nevýhodou tohto nástroja pre pedagógov je, že free verzia umožňuje tvorenie iba dvoch typov úloh – výber odpovede a pravda/lož. Pre využívanie iných typov úloh je potrebné si túto aplikáciu predplatiť. Pro verzia stojí 3 € a Premium verzia 6 €. Vyššia verzia umožňuje aj funkciu viacerých správnych odpovedí.

Ukážku môjho kahoot kvízu What's wrong with...? si prezrite na <https://create.kahoot.it/share/theres-something-wrong/5f3624ad-3d11-43a7-a4be-52e0d50c9b50>.

Live Worksheets

Hotové interaktívne pracovné listy, ktoré môžete okamžite využiť na hodine na fixáciu učiva, alebo testovanie s okamžitým výsledkom. Odporúčam aj spájať tieto listy do pracovných zošitov, ktoré si vytvárate v sekcii My Workbooks. Ak ich chcete priradiť, musíte si v kolonke My students vytvoriť triedy so žiakmi. Tým samozrejme vygenerujete prihlasovacie údaje. Na prihlásenie im stačí kliknúť v ľavej časti web stránky www.liveworksheets.com na Student Access.

V prípade, že sa vám žiaden pracovný list nepozdáva, viete si ho vyrobiť. Stačí sa registrovať a v nastaveniach Predplatené vybrať bezplatnú verziu s počtom študentov, súkromných pracovných listov, pracovných zošitov, skupín atď., ktorá vám vyhovuje.

Tvorba interaktívnych pracovných listov je náročnejšia, ale s pomocou tutoriálov dostupných v sekcii Make interactive worksheets, ich hravo zvládnete.

Pozrite si môj interaktívny pracovný zošit na <https://www.liveworksheets.com/1-ct1638335rk>, ktorý som využila pri učení predprítomného času v ôsmom ročníku.

V Príloha A nájdete wordovú verziu testu na porovnanie. Krátkym testom sme overili, či žiaci rozlišujú minulé čas a minulé prídavné sloves, vedia doplniť správne tvary sloves v predprítomnom čase a rozdiel v používaní for/since a been/gone. Využila som funkciu uchop/potiahni v prvom cvičení, v druhom cvičení dopĺňovanie chýbajúcich slov a výber správnej odpovede v treťom a štvrtom cvičení. Testovanie na konci kliknú na tlačidlo Finish a program im zobrazí body, ktoré dosiahli.

Makebeliefscomix

Skvelý pomocník na tvorenie online komiksových stripov

www.makebeliefscomix.com.

Registrácia nie je potrebná, no ak si v ňom chcú žiaci ešte niečo opraviť, vylepšiť prípadne ho nestíhajú dokončiť, najlepšou voľbou je zaevidovať sa cez gmailové konto.

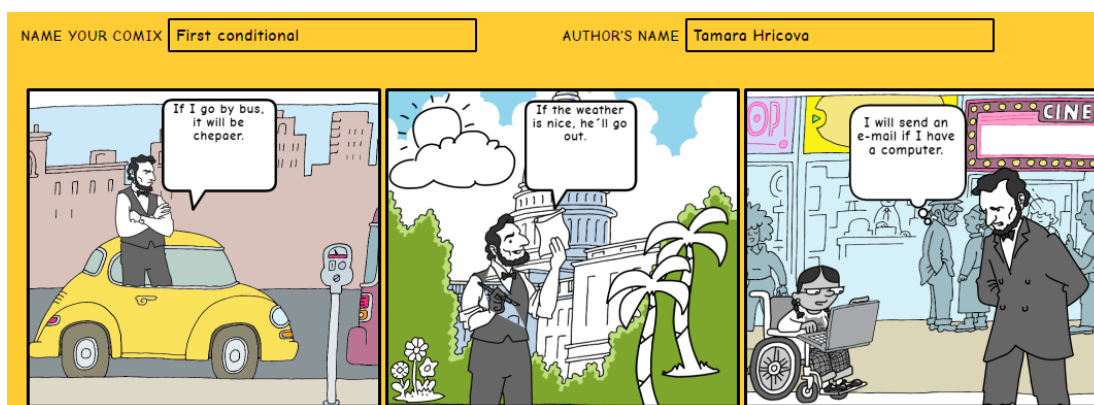
Potom už len stačí kliknúť na Create a zobrazia sa vám tri okienka, do ktorých si viete vkladať postavy, hovoriace bubliny, zvieratá, masky, predmety a slová

z ponuky v Menu, ktoré je dole pod prvým oknom. Všetky predmety v komikse môžete otáčať, pridávať do popredia, alebo pozadia. Je možné vytvoriť až 18 okien komiksu.

Komiksy, ktoré sú hotové, vedia žiaci jednoducho poslať pomocou voľby Print-Share-Email. V sekcii Email vypíšu svoje meno, mail a potom mail svojho vyučujúceho. Učiteľovi príde link, ktorý im pekne zobrazí, čo žiak vytvoril.

Tento nástroj často využívame na hodine na podporu čitateľskej gramotnosti, vynikajúco prepája rozvoj písania, slovnej zásoby, estetické cítenie, kreativitu žiaka a overí aj zvládnutie preberaného gramatického javu.

Uvádzam príklad opakovania prvej podmienkovej vety v deviatom ročníku pomocou komiksu žiačky Tamary (viď obrázok č. 1) a vzťahných zámen v ôsmom ročníku žiačky Nikoleta (viď obrázok č. 2).

Obrázok č. 1 Prvá podmienková veta

Relative clauses

Created By Nikoleta

Obrázok č. 2 Vzťahné zámená

Padlet

Nástenka, na ktorej si učiteľ so žiakmi tvoria príspevky. Tie môžu byť rozvrhnuté ako plátno, mriežka, pod sebou, políčka, časová os... Nevýhodou je, že free verzia ponúka vytvorenie iba 3 padletov. Vyššia verzia je spoplatnená sumou 6 eur/mesiac. Žiakom ukážeme ako sa jednoducho na stránku prihlásiť pomocou gmail konta. Podstatné je opäť zdieľať link nástenky žiakom, ktorí potom dostanú právo pripnúť odkaz na zadaný padlet.

Žiaci môžu pridať fotky, videá a iné súbory do svojich príspevkov. Príspevok utvoria kliknutím v pravom dolnom rohu na ružovú ikonu plus, alebo dvojklikom na plochu nástenky.

So siedmakmi sme si precvičili počas hodiny pochopenie preberaného javu tvorenia budúceho času pomocou will. (viď Príloha B. 1) Úlohou bolo vytvoriť kladnú vetu, zápornú vetu a otázku.

Ôsmaci zas tvorili vety, v ktorých vyjadrili prežitie vlastných skúseností pomocou predprítomného času. (viď Príloha B. 2)

Deviatci si pripravili týždenný prehľad svojich plánovaných schôdzok/aktivít, ktoré ich čakajú od pondelka do piatka. Dôraz sme kládli na správne utvorené vety pomocou prítomného priebehového času. (viď Príloha B. 3)

Storyjumper

Webová aplikácia, ktorá slúži na vytváranie audiovizuálnych kníh, na ktorých môžu vzájomne kooperovať učitelia a žiaci. Práca v tomto prostredí je intuitívna. Učiteľ si musí vytvoriť vlastnú triedu v storyjumper, pridať do nej žiakov, a následne žiakom ukázať prihlásenie pomocou ich prihlasovacích údajov. Na takejto e-book knihe môže pracovať viacero žiakov naraz.

Výhodou tohto nástroja je integrovaná databáza fotiek, pozadí, rôznorodých prvkov, postáv, zvierat, textu, prípadne, ale umožňuje aj vkladanie vlastných vecí a nahrávanie zvuku. Finálnu podobu práce je možné zdieľať linkom, avšak v bezplatnej verzii si viete prezrieť iba pár strán knihy. Za poplatok si viete stiahnuť video/audio/pdf verziu knihy, tvrdý alebo mäkký obal knihy.

Poslednou úlohou, ktorú dostali deviatci počas posledných online hodín anglického jazyka, bolo vyjadriť svoje poďakovanie. Komu a začo sú vďační? Odpoveď je jednoznačná. Vo väčšine prípadov ďakovali za rodinu, spolužiakov, učiteľov, svojich domácich miláčikov, ale aj za jedlo, vodu, telefón, strechu nad hlavou, každý deň, úspech, dobré známky v škole, ba poniektorí aj za to, že zvládli túto aktivitu.

Cieľom aktivity bol rozvoj digitálnych zručností v prostredí programu storyjumper, písomného prejavu a jazykových schopností. Každý žiak mal stanovenú jednu stranu v knihe, s ktorou pracoval. Navrhol si vlastné pozadie, doplnil text a nahral hlasovú stopu. Videoprezentáciu tejto e-knihy „**What am I grateful for?**“ si môžete pozrieť vo forme videa na linku: <https://youtu.be/KAAamszIYTc>.

„**Gingerbread cookies recipe**“ je druhá audiovizuálna kniha, ktorá je dostupná na <https://youtu.be/14JJyy997kY>. Ako jednoducho vizuálne prezentovať tradičný vianočný recept, zistili dve žiačky siedmeho ročníka. Tie sa podieľali na zvukovej časti knihy. Na základe vopred pripravených fotopostupov, museli opísať konkrétne ingrediencie a jednotlivé inštrukcie, ktoré sú potrebné pri výrobe perníkov.

Voki

Hovoriace animované postavičky, ktoré pomôžu aj nesmelým žiakom prezentovať zadanú aktivitu. Umožňuje animovať pozadie, postavy (vzhľad očí, pier, vlasov, pokožku), ich oblečenie, nahráť zvuk, prípadne napísať a vybrať si konkrétnu osobu, ktorá to vo zvolenom jazyku povie. Aj tu pripomenieme žiakom, aby pri výbere postáv sledovali znak hviezdičky, pretože ide o platenú prémiovú verziu.

Registrovať sa žiaci nemusia, dokončený charakter na www.voki.com jednoducho uložia - Save a hneď aj zdieľajú pomocou mailu. Učiteľovi príde na mail link a takto si skontroluje obsahovú stránku doručeného videa. Osobne používam Voki na

upevnenie preberajúceho učiva. Žiakov baví tvorenie rôznych postáv a radi skúšajú ako znejú aj iné jazyky.

Ako sa stará ošetrovateľ v ZOO o zvieratá? Vypočujte si nasledujúce tri Voki postavičky/ošetrovateľov, v ktorých šiestaci opísali pomocou prítomného priebehového času, konkrétne práce, ktoré vykonávajú pri zvieratách práve teraz:

1. <http://www.voki.com/site/pickup?scid=12879480&width=575&height=323&chsm=3b2f74932dc59a293cc453585c9f9580#.V2EjUS4Fhas.facebook>
2. <http://www.voki.com/site/pickup?scid=12879523&width=575&height=323&chsm=98112319808d778dd2fd1f9c7df3f827#.V2Ep-wUEvMs.facebook>
3. <http://www.voki.com/site/pickup?scid=12879527&width=575&height=323&chsm=e17ddb8a0d7f479c5976f40b0c2dd81d#.V2Eq13FHsdM.facebook>

Word Cloud

Nudné písanie rozcvičiek zo slovnej zásoby, nám na dištančnom vzdelávaní nahradilo efektívne tvorenie tzv. „slovných oblakov“. So žiakmi som na hodinách využila mentimeter.com.

Žiaci dostanú prístup na nástenku zaslaním linku www.menti.com a kódu na „tabuľu“. Čím viac rovnakých slov žiaci napíšu, tým sa to slovo zväčší. Učiteľ musí byť vopred registrovaný na stránke, tabuľu vytvoriť a nastaviť jej potrebné parametre.

Plusom je, že vytvorený „wordcloud“ môžete využiť aj napríklad na hľadanie chýb. Úlohou žiakov je nájsť zle vyhláskované slová, prípadne slová, ktorá tam nepatria, alebo slová, ktoré by sme tam ešte mohli dopísať. Siedmaci tvorili slová s –ing tvarom (viď obrázok č. 3). Aktivita, ktorá predchádzala tvoreniu viet v minulom čase priebehovom, kde podmienka tvorenia vety je tvar slovesa byť v minulom čase was/were a sloveso s –ing tvarom. S ôsmakmi sme si precvičili slovnú zásobu časti tela (viď obrázok č. 4).

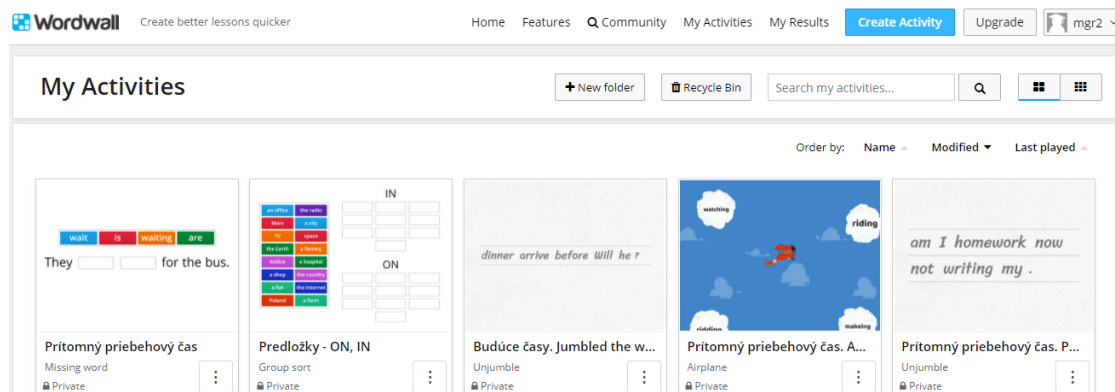

Obrázok č. 3 Slová s – ing tvarom

slová, obesenec, poradie, tajnička, hľadanie párov... Tieto aktivity je možné aj vytlačiť, ale to platí iba pre vyššie uvedené platené verzie.

Nenásilná forma precvičovania slovnej zásoby, gramatických javov, súťaživosť, ale predovšetkým vizuálna stránka láka žiakov zapájať sa. V tom vidím aj klady využívania cvičení počas vyučovacej hodiny. Jednoduchá kontrola, kde si preverím, ktorí žiaci sa zapojili, kde urobili chyby a prehľadné usporiadanie správnych a nesprávnych odpovedí a čas, za ktorý cvičenie zvládli.

Cvičenia, ktoré som vytvorila (viď obrázok č. 4):

Obrázok č. 4 Moje Wordwall aktivity

1. Chýbajúce slová – precvičenie prítomného priebehového času pre šiestakov pomocou dopĺňovania chýbajúcich slov do viet. Cieľom úlohy bol správny výber tvaru slovesa byť ako aj slovesa s –ing koncovkou.
2. Triedenie do skupín - Predložky ON a IN – úloha, s ktorou sa popasovali siedmci. Triedili slová, ktoré patria k jednotlivým predložkám.
3. Poprehadzované slová – aktivita zameraná na tvorenie viet v budúcom čase.
4. Lietadielka – opakovacia úloha pre šiestakov, pomocou lietadla prelietavajú iba cez obláčky, v ktorých sú utvorené správne slovesá s ing tvarom.
5. Poprehadzované slová – cvičenie, v ktorom si žiaci zopakovali pravidlá tvorenia viet v prítomnom priebehovom čase.

Youtube

Téma: Európsky deň jazykov 2020 „Tongue twisters“

Ročník: 5.-6. ročník

Vzdelávacím cieľom tejto aktivity bolo precvičiť odlišnosť vo výslovnosti dvoch a viacerých slovných spojení, poukázať na zvukový kontrast foném a nato, že s jazykolamami sa stretávajú nielen v slovenskom, ale aj v anglickom jazyku.

Žiakov takouto aktivitou vedieme k samostatnosti a zodpovednosti, budovaniu sebadôvery prezentovať ovládanie cudzieho jazyka. Ak žiak zažije na vlastnej skúsenosti reálny jazyk, a pritom sa ešte zabaví, odchádza z hodiny nabudený a motivovaný. A práve vnútorná motivácia je to, čím chceme podporiť aj ich záujem o cudzí jazyk.

Úlohou žiakov bolo naučiť sa zadaný jazykolam a zopakovať ho čo najrýchlejšie trikrát po sebe. A ako sa popasovali s jazykolamami v anglickom jazyku, si môžete pozrieť:

- video piatakov <https://www.youtube.com/watch?v=r7bj4Xon9rs>

- video šiestakov <https://youtu.be/oVJ1rhhp-xl>.

Téma: Európsky deň jazykov 2020 „Jokes“

Ročník: 9. ročník

Cieľom aktivity bolo odbúrať nezáživné učenie sa gramatických javov a slovnej zásoby a rozprávaním vtipov trénovať výslovnosť, pochopiť typický anglický „dry humour“ a samozrejme zabaviť sa. A tak sa nám potvrdilo staré známe pravidlo, že pri učení sa jazykov, je dôležitá zábava a že smiech je najlepší liek.

Úlohou deviatakov bolo vyhľadať si vtip na webe, ktorý ich zaujal a naučiť sa ho. Pred natáčaním videa sme si nezabudli zopakovať jednotlivé vtipy a skorigovať nesprávnu výslovnosť.

Video si môžete pozrieť na nasledujúcom linku: https://youtu.be/8SO_Hqi0IHQ.

V spolupráci s kolegami z Predmetovej komisie cudzích jazykov sme natočili aj video <https://www.youtube.com/watch?v=s-G5p-aJ48k>, v ktorom žiaci prezentovali svoje jazykové zručnosti v troch jazykoch: anglickom, nemeckom aj ruskom.

Téma: „Prítomný priebehový čas“

Ročník: 6. ročník

Cieľom tvorby videa bolo vysvetlenie základných pravidiel tvorenia prítomného priebehového času a popritom aj produkovanie vlastných viet a dialógov žiakmi, v ktorých žiaci prezentovali pochopenie daného gramatického javu aj na reálnych príkladoch z ich života. Rozvíjali sme aj prácu v skupinách, podporili sme kreativitu žiakov a dramatické zručnosti. Z hľadiska jazykového cieľa sme precvičili písomný a ústny prejav, rozšírili slovnú zásobu slovesá a časti tela zvierat. Pomohli sme žiakom budovať si sebavedomie pri rozprávaní cudzím jazykom.

Aktivitu sme si spoločne vyhodnotili. Prezreli sme si video a zastavili sme ho v častiach, kde žiaci zachytili chyby či už v písomnom prejave, alebo vo výslovnosti. Žiakov som pochválila aj za zábavné prevedenie ich mini scénok.

Video je relatívne krátke, trvá 2 minúty a 8 sekúnd, žiaci k nemu majú prístup a môžu ho využívať pri opakovaní, alebo vypracovávaní domácich úloh, tvorbe projektov.

Dostupné je na <https://www.youtube.com/watch?v=1TbisdwBy4I>.

Téma: „Regionálny slovník“

Ročník: 7.-9. ročník

Slovník, ktorý si môžete prezrieť v prezentácii žiačky Nikoly Dudášovej na <https://www.youtube.com/watch?v=dkSZ3TYkfeo&feature=youtu.be>, je zameraný na abecedno-regionálnu tematiku. Nájdete v ňom slovnú zásobu týkajúcu sa prírodnej pamiatky Zapikan a folklórneho súboru. Každé slovo obsahuje aj zvukovú stopu, v ktorej si viete precvičiť správnu výslovnosť. Dôležitá bola príprava, keďže na každé písmeno abecedy bolo potrebné nájsť jedno až tri slová a následne to všetko podložiť vlastnými fotkami. Aj takýmto spôsobom sa rozvíja čitateľská gramotnosť v cudzom jazyku.

Téma: „At the doctor“

Ročník: 7.-9. ročník

Cieľom aktivity bolo naučiť sa základné frázy, ktoré bežne používame pri návšteve doktora. Spôsob akým si zachovať to, čo na hodinách so žiakmi robíte je natočiť to. Žiačky vytvorili aj pekný plagát, ktorý spestrili obrázkovým prevedením. Tieto

pomôcky viete kedykoľvek využiť ako tzv. rovesnícke učenie t.j. vzájomné učenie sa, keď žiak učí žiaka. <https://www.youtube.com/watch?v=n3omupbMx54>

Téma: „At the restaurant“

Ročník: 7.-9. ročník

Každodenné výrazy, ktoré používame pri objednávaní si jedla v reštaurácii nám zinscenovali a previedli v troch jazykoch: anglickom, nemeckom a ruskom.

<https://www.youtube.com/watch?v=UXZ7uheYvzQ>

Odporúčanie pre pedagogickú prax

Veľmi významnou úlohou učiteľa je implementovanie aktivít s využitím IKT aj s dôrazom na rozvoj interkultúrnej kompetencie v školskom prostredí, ktorá v sebe zahŕňa aj spoznávanie inej kultúry prostredníctvom autentických materiálov akými môžu byť jazykolamy, vtipy a recepty.

Aktivita „tongue twisters“ vytvorila príležitosť aj pre slabších žiakov, aby zažili pocit pochvaly. Neustálym opakovaním daného jazykolamu každého žiaka, sa tieto jazykolamy naučili nenásilnou formou a pritom prežili aj kopec zábavy, ak sa náhodou niekto pomýlil. Je ozaj dôležité zohľadňovať individuálne osobitosti žiakov, aby sa mohol každý jeden žiak prejaviť vo vyučovacom procese.

Jazykolamy a vtipy sú veľmi vhodnou aktivitou na začiatku hodiny ako tzv. „icebreakers“, aby sme vytvorili pozitívnu atmosféru v triede pre efektívne vyučovanie. Ako sami vieme, negatívne emócie nám vyučovací proces sťažujú, ba dokonca aj niekedy neumožnia dosiahnuť cieľ hodiny.

V edukačnom procese je cieľom takýchto projektov vytváranie priestoru na interakciu žiakov a zdieľanie finálnych produktov virtuálne, čím zabezpečíme, že sa k učebnému materiálu vedia kedykoľvek vrátiť a prezrieť si ho.

Aj učiteľ sa musí vzdelávať a stále hľadať nástroje, ktoré umožnia žiakom lepšie pochopenie/precvičenie učiva a dopraje im aj zážitok zo zábavného učenia. Využívanie názorných online nástrojov nám poslúži na ozvláštnenie, no najmä na aktívnu participáciu žiaka v akejkoľvek etape vyučovacieho procesu.

Všetky multimediálne projekty slúžia učiteľovi ako učebná aj motivačná pomôcka do ďalších rokov. Táto OPS ponúka stručné vysvetlenie ako pracovať v prostredí jednotlivých vzdelávacích portáloch ako aj ukážku praktických úloh, ktoré môžu využiť aj ostatní pedagógovia.

Použité zdroje

LABJAKOVÁ, I. 2014. *Moderné technológie vo vyučovaní anglického jazyka na základnej škole*. Bratislava: Metodicko-pedagogické centrum Bratislava. 2014. 76 s. ISBN 978-80-8052-877-5.

DUDENEY, Gavin, HOCKLY, Nicky. 2007. *How to... : teach english with technology*. 2nd edition. Essex: Pearson, 2007. 192 p. ISBN 978-1-4058-4773-5.

HUTCHINSON, T. 1991. *Introduction to Project Work*. Second edition. Oxford: OUP. 2001. [citované 12. 11. 2020]. Dostupné na: <<http://docplayer.net/4759964-Tom-hutchinson-introduction-to-project-work.html>>.

TUREK, I. 2010. *Didaktika*. Bratislava: Iura Edition, 2010. 600 s. ISBN 978-80-8078-322.

PRÍLOHA A - Pracovní list „Predprítomný čas jednoduchý“
PRESENT PERFECT SIMPLE

1. Drag the verbs in the correct column.

	Past Simple	Past Participle	
drank			grew
worn			ridden
rode			drunk
driven			grown
saw			drove
seen			wore

2. Read the sentences about popular singer Katy Perry. Complete the sentences with the Present Perfect Simple form of the verbs in the box.

be	have	date	write	become	receive	sell
----	------	------	-------	--------	---------	------

She **1**..... a famous singer since she released her song “I kissed a girl“. Since then she **2**..... several great songs. She **3**..... over 18 million albums and 125 million singles worldwide. Perry **4**..... many awards and nominations. Katy **5**..... Orlando Bloom since 2016. They **6**..... together for four years now. She **7**..... a baby recently.

3. Complete the time expressions with “FOR“ or “SINCE“.

1. a few days	4. Saturday	7. I was at school
2. two weeks	5. 2005	8. September
3. an hour	6. a couple of weeks	9. half an hour

4. Complete the sentences with “BEEN“ or “GONE“.

- A: Can I speak to your boss, please? B: I’m afraid he’s just for lunch.
- My parents have on holiday to Italy. They will come back home next week.
- You’ve travelled a lot in your life. Which countries have you to?
- A: We need some milk.
B: Really? Kate’s shopping. We have to phone her.
- There’s a new restaurant in the town. Have you there yet?

PRÍLOHA B – PADLET

Príloha B. 1 Budúci čas

padlet

Mária Dudášová + 9 • menej než minútou

Budúci čas "Will"

Let's practise

hricfilip08 13 dňami

I think I will be a football player. I won't do another sport. Will you do some sport?

saolin
Word document
padlet drive

Jakub Sukovsky menej než minútou

What will be my future? maybe I'll be a computer scientist or a construction engineer. But I know I won't be a doctor.

Klaudia Demčáková 1 mesiacom

I think that I will be a teacher. I won't be a famous singer. Will you be a famous singer?

katarinakocisova629 1 mesiacom

I think I will be a fashion designer in France, but I won't be an actress. Will you be an actress?

Jana Jachymová 1 mesiacom

I think I will go to Germany. I won't speak German. Will you speak German?

Richard Uličný 1 mesiacom

I don't think I will be a doctor.

I will be the first person to fly around Pluto.

I hope that Petra Vlhová will win a huge slalom.

Dorota Bučáková 1 mesiacom

I think I'll get married.

I won't have any child.

Will you have any child?

olivia belasova 1 mesiacom

I think I'll go to beach. I won't live in a hotel but in a cottage.

I will see the sunset.

Will you come with me?

Sofia Bacikova 1 mesiacom

I think I will go to university.

I won't work as a teacher.

Will I be a lawyer?

Mária Dudášová 2 mesiacmi

I think I'll appear on TV.

I won't work as a waitress.

Where will you go on holiday?

Príloha B. 2 Predprítomný čas jednoduchý

Mária Dudášová + 12 = minútou

Present Perfect Simple

Let's practise

Alex Nemčík 12 minútami

I have driven a car.
I have watched a drama film.
I have seen a fish.
I haven't played PC games.
I haven't cooked dinner.
I haven't stolen cash.
Have you ever played PC games?
Have you ever swum in the ocean?
Have you ever fixed a mobile phone?

marekvalko13 28 dňami

I have ridden a horse.
I have watched a film.
I have read a book.
I haven't seen a crocodile.
I haven't played tennis.
I haven't caught fish.
Have you ever swum in the sea?
Have you ever driven quad bike?
Have you ever run marathon?

chiarahricova81 26 dňami

My friends and I have been to Zapikan. I have walked for 1 hour by foot. I have had very dirty shoes. I haven't seen a pig. I haven't gone to Zapikan by bike. I haven't taken any mushrooms. Have you ever been to Zapikan? Have you ever seen a snake? Have you ever ridden a bike in the forest?

Roman Balog 11 dňami

Our family has flown to Italy. Our plane has landed in Vatikán. I have seen the Pope (František).
I haven't driven a car.
I haven't stolen money.
I haven't run a marathon.
Have you ever drunk alcohol?
Have you ever ridden a horse?
Have you ever broken head?

lenkakebova8 11 dňami

My family and I have been to Italy for two weeks. I have eaten a very big scoop of ice cream. I haven't visited Rome in Italy. I haven't seen a shark in the sea. Have you ever eaten Italian food? Have you ever eaten shells? Have you ever swum in the sea?

Vanessa Dudášová 8 minútami

I have been to Morské oko. I've fed my dogs. I've bought a new shoes. I've never paid by credit card.
I haven't driven a car. I've never lost anything. I haven't met anybody popular. Have you ever stolen something expensive? Has your sibling spoken English? Have you ever lied to your mom or dad? Have you had a good childhood?

Kristína Popadáková 7 minútami

My sisters and I have been to England for a week. We have flown to London. I have seen beautiful monuments. I have seen popular people as figurine for example Ed Sheeran, Obama and Royal Family. I haven't tasted traditional English food. I haven't eaten any soups but I have eaten nuggets, burgers and chips in McDonald's. I have seen parade. Policemen have ridden the horses and old soldiers have walked in the big park but I haven't seen anyone from royal family.
Has your ice cream ever fallen down? Have you ever seen parade? Have you ever met a celebrity?

rusnakovak94 3 minútami

I've been to Rome in Italy. I have visited the Colosseum, Vatican City, Trevi Fountain, Spanish Steps, Roman Forum and much more. I've stayed in a hotel. I have eaten traditional Italian food like spaghetti, pizza and croissants. I've also been to France, Ireland, Great Britain, Poland, Greece, Czech Republic, Hungary, Ukraine and Austria. Have you ever been on holidays? Have you ever flown in a plane?

Anonymný 8 minútami

I have caught a big fish.
I have ridden a motorbike.
I have been to Skalnaté pleso.
I haven't been to Lomnický štít.
I haven't caught a gold fish.
I haven't played tennis.
Have you been to vodopád Skok?
Have you ever seen a ghost?
Have you caught a fish?
Vlastimil Barkovci

Matej Dobranský 11 dňami

Once I have fed rabbits. I've ridden a motorcycle lately. It was a good feeling. I have chopped a wood. I haven't seen my grandfather. I haven't broken a window. I haven't been late for school.
Have you ever broken a glass? Have you broken your arm? Have you ever fed any animal?

Nicolas Berta minútou

I have been to Croatia for 2 weeks in the town Petrčane. We have swum in the sea. We have been to a restaurant. I haven't jumped into the water. I haven't flown in a plane to a foreign country. I haven't driven a car. Have you seen a lion? Have you ever flown in a plane?

Mária Dudášová 2 mesiacmi

I have worked as a waitress for a year in England. I've met the best colleagues there. I've visited Buckingham Palace in London. I've never met the queen. I haven't tried bungee jumping. My brother and I haven't driven a car in England. Have you done karate? Have you ever swum in the river Thames? Has your mum spoken English?

Príloha B. 3 Prítomný priebehový čas

Mária Dudášová + 10 • menej než minútou

Present Continuous for future arrangements

Let's practise

diankatkacova1... • menej než minút...

On Monday, I'm having online lessons from 8:40 am.
On Tuesday, I am studying for an English language test.
On Wednesday, I am going the town.
On Thursday, I am helping my mom to bake a cake.
On Friday, I am going to a family party.
On Saturday, I am cleaning my room.
On Sunday, I am watching a movie.

Tamara Husáko... • menej než minút...

On Monday, I am playing the guitar.
On Tuesday, I am studying Maths.
On Wednesday, I am calling with my friends.
On Thursday, I am reading a book.
On Friday, I am going to a birthday party.
On Saturday, I am helping my mom to clean our house.
On Sunday, I am getting ready for school.

gazova2020 • 29 minútami

On Monday, I am helping my mom to cook and then I am going out. On Tuesday, I'm working outside and then taking a shower. On Wednesday, I'm going to town. On Thursday, I'm doing my homework and I'm going outside with friends. On Friday I'm baking a cake. On Saturday I'm cleaning the house. On Sunday, I am having a rest and I visiting my grandparents.

dominikajancikova5 • 28 minútami

On Monday, I am cooking lunch.
On Tuesday, I am helping my mom to wash the windows.
On Wednesday, I am going for a walk with my dog.
On Thursday, I am cleaning the house.
On Friday, I am visiting my grandparents.
On Saturday, I am doing my homework.
On Sunday, I am watching TV.

sarabucakova • 7 minútami

On Monday, I am testing for covid.
On Tuesday, I am doing my homework and then I am playing the piano.
On Wednesday, I am playing with my younger cousin and studying to school.
On Thursday, I am going outside with my friends.
On Friday, I am helping my mom with cleaning of the house and then I am going outside with my friends.
On Saturday, I am sleeping at cousin's house.
On Sunday, I am getting ready for school.

Lubomir Fabian • 27 dňami

On Monday, I am watching TV.
On Tuesday, I am playing football with my friends.
On Wednesday, I am having dinner.
On Thursday, I am doing my homework.
On Friday, I am playing videos games with my friends.
On Saturday, I am feeding my cat.
On Sunday, I am reading a book.

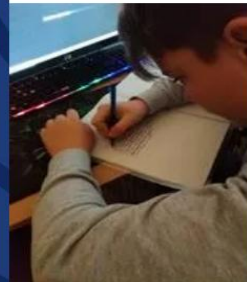
Samuel Zaremba • 23 hodinami

On Monday, I am walking to forest for some eatable mushrooms in Cabov.
On Tuesday, I am looking at some wild birds on TV.
On Wednesday, I am climbing a big mountain with my best friends.
On Thursday, I am throwing a lot of snow out of the yard and father's car.
On Friday, I am trying to catch a fox that always tries steal my ducks.
On Saturday, I am riding a bike at 9 am to breath some fresh air.
I am shopping for the next week on Sunday.

danielfurcon5 • 27 minútami

On Monday, I am playing football.
On Tuesday, I am doing homework from English language.
On Wednesday, I am playing the computer games.
On Thursday, I am helping my parents in the garden.
On Friday, I am watching a movie with a friend.
On Saturday, I'm going to a friend's birthday party.
On Sunday, I'm riding a bike.

david78urban • 2 minútami

On Monday, I am going fishing. I am working out my biceps on Tuesday.
I am planning archery training on Wednesday.
On Thursday, I am calling with my cousin.
I am trying out a new recipe on Friday.
On Saturday, I am having a movie night with my family and we are eating a lot of popcorn.
I am going to church on Sunday.

Šimon • 3 minútami

On Monday, I am helping dad with housework.
On Tuesday, I am vacuuming the house.
On Wednesday, I am playing the computer games.
On Thursday, I am having pizza for dinner.
On Friday, I am running across Sačurov.
On Saturday, I am going out with my friends and talking with them.
On Sunday morning, I am giving the dog food for the dogs.

Mária Dudášová • 2 mesiacmi

On Monday, I am having dinner at 6 pm with my husband in the restaurant.
On Tuesday, I am picking up my sister Andy at 10 am from the airport.
My husband and I are taking our dog Bodka to the vet at 3 o'clock on Wednesday afternoon.

2 DEŇ ĽUDOVEJ ROZPRÁVKY – I. ČASŤ

***Autorka OPS PaedDr. Jana Humeníková** je učiteľkou primárneho vzdelávania, ktorá už niekoľko rokov pri príležitosti Dňa ľudovej rozprávky pripravuje a organizuje pre žiakov primárneho aj nižšieho stredného vzdelávania zábavné aktivity, kvízy a súťaže. Osvedčená pedagogická skúsenosť prináša niekoľko námetov na organizovanie zábavných kvízov a súťaží pre žiakov primárneho aj nižšieho stredného vzdelávania počas Dňa ľudovej rozprávky. V 1. časti opisuje interaktívny kvíz *Dobre vedieť* pre žiakov nižšieho stredného vzdelávania a interaktívnu prezentáciu *Z rozprávky do rozprávky* pre žiakov primárneho vzdelávania.*

Máte radi rozprávky? Ktože by ich nemal rád, však? Každý z nás sa v priebehu svojho života stretol a stále stretáva s rozprávkou. V ranom detstve nám ich čítala mamička a nezabudnuteľne vedela vyrozprávať babička, v dospelosti sme ich pri postieľkach svojich ratolestí čítali, vymýšľali a rozprávali my sami. Rozprávky majú vo svete dieťaťa nezastupiteľné miesto. Kde sa však vzali? Kto ich vymyslel? Kto ich napísal? Majú ich od pradávnych čias všetky národy. Kto z nás by nepoznal najväčšieho svetového rozprávkara Hansa Christiana Andersena? Ľudové rozprávky bratov Jacoba a Wilhelma Grimmovcov? Najznámejšie české rozprávky zberateľov Karla Jaromíra Erbena a Boženy Němcovej? Významné a nezastupiteľné miesto medzi rozprávkami patrí aj najväčšiemu zberateľovi slovenských ľudových rozprávok a prstonárodných povestí Pavlovi Dobšinskému.

Každoročne v Základnej škole Sačurov organizujeme pre našich žiakov pri príležitosti narodenia Pavla Dobšinského (16. marec 1828) zaujímavé aktivity, súťaže a kvízy.

16. marec sa stal neoficiálnym sviatkom rozprávky – Dňom ľudovej rozprávky.

DEŇ ĽUDOVEJ ROZPRÁVKY V ZŠ SAČUROV

Osvedčená pedagogická skúsenosť edukačnej praxe prináša námety na organizovanie zábavných kvízov a súťaží pre žiakov primárneho aj nižšieho stredného vzdelávania počas Dňa ľudovej rozprávky.

Marec je mesiacom knihy a my sa snažíme podporiť u žiakov záujem o knihy. Počas vyučovania navštevujeme školskú knižnicu, do ktorej pravidelne nakupujeme najnovšie tituly obľúbených detských kníh, organizujeme besedy so známymi detskými spisovateľmi (Daniel Hevier, Gabriela Futová, Oľga Švedová...), čitateľský maratón, literárne súťaže v umeleckom prednese prózy a poézie – Hviezdoslavov Kubín, v prednese povestí - Šaliarsky Matko, v rámci projektu Čítame si navzájom predstavili siedmici mladším spolužiakom literárneho hrdinu Robinsona Crusoa a jeho strokotanie. Knižná búdka: Zober si knihu! Prečítaj ju! Vráť ju alebo vymeň za inú! To sú tri základné pravidlá pre existenciu a fungovanie knižnej búdky, ktorú máme pripevnenú na stene vstupnej chodby. Celé Slovensko čítalo deťom, my, samozrejme, tiež. Mamičky prišli do školy prečítať druhákom svoje obľúbené rozprávky. Deviatacký ročníkový projekt Brána jazykov tiež patrí rozprávkam. Deviataci každý rok zaujímavým spôsobom nacvičia a všetkým žiakom predstavia dramatizáciu nejakej známej ľudovej rozprávky v anglickom, nemeckom alebo

ruskom jazyku. Zapojili sme sa aj do celoslovenského projektu „Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice“ a strávili zábavné dopoludnie spolu s rodičmi, učiteľmi a žiakmi, ktorí si preverili svoje vedomosti o slávnom Slovákovi Milanovi Rastislavovi Štefánikovi. Knihu – najlepšieho priateľa človeka predstavili prváci pri spoločnej návšteve knižnice kamarátom z materskej školy. Spoločne listovali v detských knihách a encyklopédiách. A spolu s druhákmi sa zapájame do čítania dobrých kníh s Osmijankom.

Kvíz DOBRE VEDIEŤ

Pri príležitosti 190. výročia narodenia Pavla Dobšinského som pre žiakov nižšieho stredného vzdelávania pripravila zábavný kvíz Dobré vedieť zo života a diela najznámejšieho slovenského rozprávkara. Pravidlá kvízu pripomínali deťom dobre známy televízny projekt s rovnomenným názvom.

Súťažiacich rozdelíme do dvoch družstiev – družstvo Zlatovláska a družstvo Janko Hraško. Vyberať si môžu z dvanástich pripravených otázok. Ak žiaci odpovedia správne, klikneme pri vybranej otázke na červený kruh (Zlatovláska), alebo na modrý kruh (Janko Hraško) a pridáme družstvu 300 bodov (Obrázok 1). Ak je odpoveď žiakov nesprávna, políčko s vybranou otázkou ostane preškrtnuté, družstvo zostáva bez bodového zisku (Obrázok 2) a v kvíze pokračujú výberom ďalšej otázky súper.

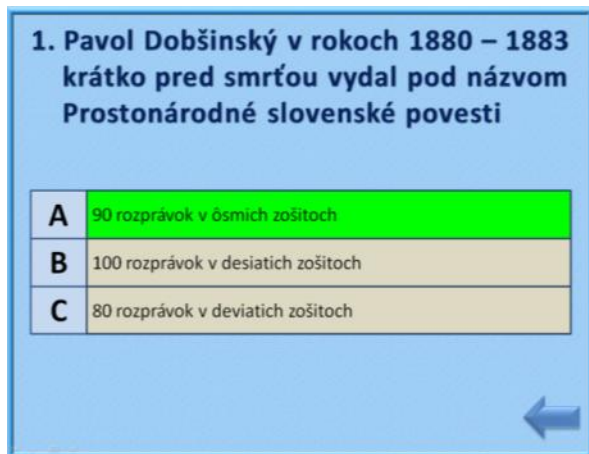

Obrázok 1 – Správna odpoveď

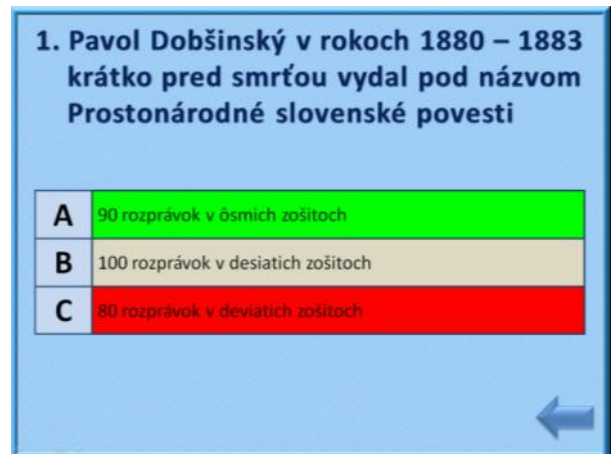

Obrázok 2 – Nesprávna odpoveď

Po kliknutí na číslo vybranej otázky sa nám v interaktívnej prezentácii *Dobre vedieť* zobrazí otázka s výberom z troch odpovedí. Žiaci si otázku aj odpovede pozorne a s porozumením prečítajú, poradia sa a označia odpoveď kliknutím na písmeno A – B – C. Ak je odpoveď správna, políčko s odpoveďou sa sfarbí do zelena (Obrázok 3). Ak je odpoveď nesprávna, políčko sčervenie, ale vzápätí po tom sa ukáže aj správna odpoveď (Obrázok 4). Kliknutím na modrú šípku vpravo dole sa presunieme v prezentácii späť k stránke s číslami otázok a tabuľkou hodnotenia.

Obrázok 3 – Správna odpoveď

Obrázok 4 – Nesprávna odpoveď

Otázky kvízu DOBRE VEDIET s výberom odpovede

(správna odpoveď je farebne zvýraznená)

1. Pavol Dobšinský v rokoch 1880 – 1883 krátko pred smrťou vydal pod názvom Prostonárodné slovenské povesti

A	90 rozprávok v ôsmich zošitoch
B	100 rozprávok v desiatich zošitoch
C	80 rozprávok v deviatich zošitoch

2. Dávne príbehy písal Dobšinský

A	na objednávku pre bohatých zemanov
B	predovšetkým pre najmenších čitateľov - deti
C	pôvodne len pre dospelých

3. Ako Dobšinský tvoril a písal svoje rozprávky?

A	na písacom stroji a vždy musel mať šálku s horúcim čajom
B	pri okne, vždy postojačky a fajčil fajku
C	zásadne poležiačky s husím brkom pri svetle sviečok

Pri tejto otázke je aj ukážka. Kliknutím na tlačidlo „UKÁŽKA“ sa zobrazí žiakom v prezentácii obrázok s oknom, pri ktorom vznikali rozprávky (Obrázok 5)

Obrázok 5 – Dobšinského pracovňa

Prameň: vlastný zdroj

<https://www1.pluska.sk/gal/soubiznis/domaci-soubiznis/dobovy-bulvar-kto-vyzradil-zivotne-tajomstvo-dvakrat-zenateho-knaza-rozpravkara-dobsinskeho/10>

4. Dobšinský zomrel pomerne mladý vo veku 57 rokov

A	na „gágorové suchoty“, pravdepodobne rakovinu hrtana
B	na čierny kašeľ, ktorý bol nákazlivou a obávanou chorobou
C	na morovú chorobu, ktorú nazývali „čierna smrť“

5. Dobšinský rok pred smrťou

A	postupne strácal sluch, dokonca celkom ohluchol
B	postupne strácal zrak, dokonca celkom oslepol
C	postupne strácal hlas, dokonca už len šepkal

Ak žiaci pozorne prečítali alebo počúvali odpoveď na 4. otázku, pri odpovedi na túto otázku nezaváhali.

6. Nad obcou Driečany, v ktorej žil a tvoril rozprávkar 24 rokov

A	je zvonica, na ktorej sú vyrezané obrazy z najznámejších Dobšinského rozprávok
B	sú slnečné hodiny, kde čas ukazujú metrové postavy z Dobšinského rozprávok – Janko Hraško, Černokňažník...
C	je škola v prírode, v ktorej sa každý deň čítajú Dobšinského rozprávky

Na spestrenie je aj pri tejto otázke obrazový dôkaz. Po odpovedi na otázku klikneme na tlačidlo „DÔKAZ“ a v prezentácii sa žiakom zobrazia slnečné hodiny s rozprávkovými postavami z Dobšinského rozprávok (Obrázok 6)

Obrázok 6 – slnečné hodiny v Driečanoch

Prameň: vlastný zdroj,

<https://www1.pluska.sk/gal/soubiznis/domaci-soubiznis/dobovy-bulvar-kto-vyhradil-zivotne-tajomstvo-dvakrat-zenateho-knaza-rozpravkara-dobsinskeho/10>

7. O sprístupnené Dobšinského rozprávky a povesti je na internete obrovský záujem. Denne si ich stiahne z každého kúta sveta

A	až tisíc ľudí
B	až tisíc tristo ľudí
C	až tisíc päťsto ľudí

8. Rozprávkar sa počas svojho života

A	dvakrát oženil
B	raz oženil
C	nikdy neoženil

K tejto otázke je pre žiakov pripravená aj informácia zo života spisovateľa. Kliknutím na tlačidlo „ČÍTAJ“ sa zobrazí text, ktorý si so žiakmi spoločne nahlas prečítame a porozprávame sa o obsahu čítaného textu:

Pavol Dobšinský sa stihol aj dvakrát oženit’:

- prvý raz si vzal Paulínu Schmidtovú. Neľahký osud sužoval jeho rodinku. Choroba i bieda ich trápili až tak, že mu mladá žena i dcérka umreli.*

- *druhý raz sa oženil s Adelou Medveckou – Čajakovou, vdovou po priateľovi – štúrovskom básnikovi Jankovi Čajakovi a sestrou Terézie Vansovej. Takže spisovateľské remeslo mal aj v rodine.*

9. Viete, že rozprávkar Pavol Dobšinský sa zapísal medzi hviezdy a pomenovali po ňom

A	kráter na Mesiaci
B	asteroid
C	jeden z mesiacov Jupitera

Aj táto otázka je doplnená zaujímavou informáciou:

ASTEROID DOBŠINSKÝ

- *má priemer asi tri kilometre, nachádza sa v hlavnom páse asteroidov medzi dráhou Marsu a Jupitera a jeho obežná doba okolo Slnka je 3,51 roka.*

Po prečítaní textu si môžeme so žiakmi pripomenúť aj základné fakty z prírodovednej gramotnosti (Čo je asteroid? Za aký čas obehne Zem okolo Slnka? Koľko mesiacov má Jupiter? Je asteroid Dobšinský k Slnku bližšie ako Zem? Prečo nie? a podobne)

10. Ktorý z významných slovenských maliarov a ilustrátorov neilustroval Dobšinského rozprávky a povesti?

A	Ľudovít Fulla
B	Martin Benka
C	Vincent Hložník

Ak pri tejto otázke žiaci neoznačia správnu odpoveď C a kliknú na odpoveď A, ako dôkaz sa na pravej strane stránky zobrazia Fullove ilustrácie Dobšinského Slovenských rozprávok (Obrázok 7a). Ak označia nesprávnu odpoveď B, na pravej strane sa zobrazia Benkove ilustrácie Prostonárodných slovenských rozprávok (Obrázok 7b).

10. Ktorý z významných slovenských maliarov a ilustrátorov neilustroval Dobšinského rozprávky a povesti?

A	Ľudovít Fulla
B	Martin Benka
C	Vincent Hložník

Obrázok 7a – ilustrácie Ľ. Fullu

10. Ktorý z významných slovenských maliarov a ilustrátorov neilustroval Dobšinského rozprávky a povesti?

A	Ľudovít Fulla
B	Martin Benka
C	Vincent Hložník

Obrázok 7b – ilustrácie M. Benku

Prameň: vlastný zdroj

11. Pavol Dobšinský sa narodil 16. marca 1828 v Slavošovciach v rodine

A	zberateľa slovenských rozprávok a spisovateľa
B	evanjelického farára
C	dedinského učiteľa

Pri odpovedi na túto otázku sme si so žiakmi preverili zase matematickú gramotnosť:

Ktoré výročie narodenia Pavla Dobšinského si pripomíname v tomto roku?

(190. výročie)

12. Kde sa ukrýva lož?

A	V revolučných rokoch 1848 – 1849 sa Dobšinský pridal k revolučnej armáde a stal sa vojakom cisárskeho vojska.
B	Od roku 1852 pracoval ako pomocný redaktor v časopise Slovenské pohľady.
C	V rokoch 1858 – 1861 spolu so Škultétym zostavili a vydali 64 bájok a 6 zošitoch pod názvom Slovenské bájky.

Po prečítaní tejto otázky si žiaci bezradne povzdychli. Nemali ani tušenia, v ktorej odpovedi sa ukrýva lož. Označili nesprávnu odpoveď. Keď sa rozzelenela správna odpoveď, vyzvala som ich, aby čítali s porozumením a našli v odpovedi C ukrytú lož. Podarilo sa im to pri mojej pomocnej otázke: **Čo to zbieral Pavol Dobšinský?** Až vtedy si všimli, že v odpovedi sú namiesto „rozprávok“ uvedené „bájky“.

VEĽKÉ FINÁLE

Ak odpovieme na všetky pripravené otázky, spočítame v tabuľke získané body obidvoch družstiev a požiadame ich, aby vsadili body, ktorými vstúpia do „veľkého finále“ a môžu zvrátiť možno nepriaznivý priebeh celého kvízu vo svoj prospech. Ešte teda nie je nič stratené! Body, ktoré družstvá vsadia, napíšu na pripravené hárky papiera a odovzdajú do mojich rúk. Kliknutím na tlačidlo „VEĽKÉ FINÁLE“ sa zobrazí stránka s finálovou otázkou. Pred odpoveďou zverejníme, koľko bodov obidve družstvá vsadili, poskytneme družstvám časový limit 20 sekúnd a po jeho uplynutí kliknutím na modrý kruh (Janko Hraško) a červený kruh (Zlatovláska) označíme vybrané odpovede (Obrázok 8).

FINÁLNA OTÁZKA:

Keď vydali 100 najkrajších rozprávok z celého sveta, bola medzi nimi aj Dobšinského rozprávka

A	Janko Hraško
B	O dvanástich mesiačikoch
C	Ružová Anička

Obrázok 8 – označenie odpovedí družstiev vo Veľkom finále

Pokiaľ by obidve družstvá po veľkom finále získali rovnaký počet bodov, musíme mať pripravenú aj bonusovú úlohu. Kliknutím na šípku „BONUS“ vpravo dole (Obrázok 8) sa nám zobrazí „bonusová úloha“. Vylosujeme družstvo, ktoré bude odpovedať, o víťazovi už teda bude rozhodnuté.

Slovenské rozprávky sú víťaznou knihou nedávnej ankety

A	Najkrajšie rozprávky
B	Kniha roka
C	Moja naj kniha

Každý rok pripravujem pre žiakov primárneho vzdelávania súťaž, v ktorej si otestujú svoje vedomosti zo sveta rozprávok. Spoločne sme sa už zabavili pri Rozprávkovom kolese šťastia, kolese šťastia s názvom Poznáš rozprávky?, lúštili sme už aj rozprávkovú šifru a blúdili svetom rozprávok v predvážacom zošite vytvorenom v programe ActivInspire s názvom Kde bolo, tam bolo...

Interaktívna prezentácia Z ROZPRÁVKY DO ROZPRÁVKY

V roku 2017 som pre žiakov 1. – 4. ročníka pripravila interaktívnu prezentáciu „Z rozprávky do rozprávky“. Vytvoríme štyri súťažné družstvá:

- PRVÁCI
- DRUHÁCI
- TRETÍCI
- ŠTVRTÁCI

Oboznámime žiakov s pravidlami celej súťaže. V každom kole si môžu ako prví vybrať otázku najmladší žiaci – prváci. Štvrtáci sa teda musia uspokojiť s číslom otázky, ktorá im

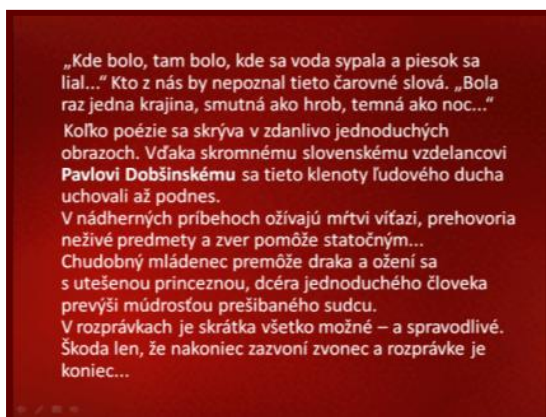
nakoniec ostane. Celá súťaž pozostáva z troch kôl – žltého, zeleného a ružového. Každým súťažným kolom sa prelína iná téma:

Žlté kolo: **Večerníčky**

Zelené kolo: **Páli vám to?** (hádanie názvov rozprávok)

Ružové kolo: **Rozprávky**

Pred súťažou je v prezentácii pripravený motivačný východiskový text (Obrázok 1). Po jeho prečítaní sa zobrazí stránka s tlačidlami otázok jednotlivých súťažných kôl. (Obrázok 2)

Obrázok 1 – Motivačný text

Obrázok 2 – Ponuka otázok

Večerníčky

V žltom súťažnom kole je úlohou žiakov uhádnuť názov známeho večerníčka. Obrázok obľúbeného detského večerníčka je celý ukrytý pod štvorcami A až L. Hodnota každého štvorčeka je 100 bodov. Žiaci si vyberú štvorec, na ktorý majú kliknúť, napr. A. Pozorne si prezrú odkrytý kúsok obrázka. Ak spoznajú večerníček, môžu hádať jeho názov. Ak im odkrytý obrázok nič neprezradil, požiadajú o odkrytie ďalšieho štvorca (Obrázok 3). Takto postupujú pri odkrývaní obrázka dovtedy, kým neuhádnu názov známeho obľúbeného večerníčka.

Obrázok 3 – Postupné odkrývanie obrázka

Obrázok 4 – Správny názov večerníčka

Prameň: vlastný návrh, <https://www.veselerozpravky.sk/macko-usko/>

Ak žiaci povedia správny názov večerníčka, spočítame hodnotu neodkrytých štvorčekov a pripíšeme družstvu získaný počet bodov (napr. Obrázok 3 = zisk 700 bodov). Ak názov neuhádnu, nepripíšu si žiadne body. Kliknutím na tlačidlo s otáznikom (Obrázok 3) sa zobrazí stránka s celým obrázkom a správnym názvom večerníčka (Obrázok 4).

1. otázka ukrýva obrázok večerníčka **Macko Uško**
2. otázka ukrýva obrázok večerníčka **Mimi a Líza**
3. otázka ukrýva obrázok večerníčka **Tom a Jerry**
4. otázka ukrýva obrázok večerníčka **Pásli ovce valasi** alebo **Mat'ko a Kubko**

Kliknutím na zlatý zvonček sa v prezentácii vrátime k tabuľke s ponukou otázok a vo výbere novej otázky pokračuje ďalšie družstvo.

Páli vám to?

V zelenom kole hádajú družstvá žiakov názvy rozprávok Pavla Dobšinského. V prezentácii je to nastavené presne podľa vzoru známej súťaže Páli vám to? Na prvej stránke sa zobrazia žiakom len bodky. Počet bodiek = počet písmen v názve rozprávky (Obrázok 5a). Každá bodka má hodnotu 100 bodov. Žiaci môžu zariskovať a vysloviť názov známej rozprávky, ktorá má v názve daný počet písmen, alebo požiadať o písmeno. Tým však strácajú z plného počtu bodov. Za každé písmeno sa im odpočíta 100 bodov (Obrázok 5b). Všetky otázky ukrývajú názov rozprávky s rovnakým počtom písmen, teda maximálny zisk je 800 bodov:

1. otázka – rozprávka **Trojruža**
2. otázka – rozprávka **Jelenček**
3. otázka – rozprávka **Popolvár**
4. otázka – rozprávka **Železník**

Obrázok 5a – Uhádni rozprávku

Obrázok 5b – Uhádni rozprávku

Obrázok 5c – Uhádni rozprávku

Po uhádnutí rozprávky pripíšeme družstvu získaný počet bodov a kliknutím na zlatý zvonec sa ako dôkaz správnej – nesprávnej odpovede zobrazí stránka s úplným názvom rozprávky (Obrázok 5c). Na tejto stránke sa kliknutím na zlatý zvonec vrátíme k stránke s ponukou otázok a pokračujeme v súťaži.

Rozprávky

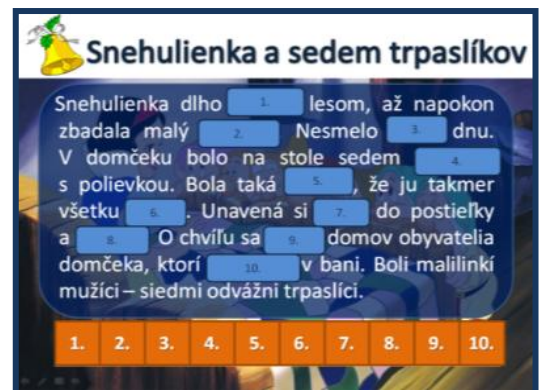
V poslednom ružovom kole budú žiaci pracovať so štyrmi úryvkami z rozprávok. Putovať teda budeme z rozprávky do rozprávky.

1. rozprávka – Snehulienka a sedem trpaslíkov

Výberom prvej úlohy sa žiakom najprv zobrazí ilustrácia rozprávky Snehulienka a sedem trpaslíkov (Obrázok 6a). So žiakmi, ktorí si túto úlohu vybrali, si spoločne zopakujeme stručný obsah rozprávky. Opýtame sa ich, či si túto rozprávku niekedy sami prečítali, ktoré sú hlavné postavy v rozprávke, aké majú vlastnosti, ktorú časť rozprávky znázorňuje ilustrácia, akými slovami by sa mohla táto rozprávka začať, skončiť a podobne. Potom sa na interaktívnej tabuli zobrazí modrý ovál, desať očíslovaných malých modrých oválov a nakoniec text – úryvok rozprávky (Obrázok 6b).

Obrázok 6a – Ilustrácia rozprávky

Obrázok 6b – Úryvok rozprávky

Prameň: vlastný návrh, <https://telkac.zoznam.sk/galeria/10057466/3/snehulienka-a-sedem-trpaslikov>

Pod textom je hnedý obdĺžnik s desiatimi štvorčekmi. Žiaci si vyberú modrý ovál s daným číslom, vyslovia slovo, ktoré sa pod ním ukrýva. Kliknutím na vybraný ovál – ovál zmizne. Ak sa pod ním objaví slovo, ktoré žiaci vyslovili, klikneme na hnedý štvorček s tým istým číslom. Ten zmizne a objaví sa číslo 100 - bodová hodnota každého uhádnutého slova. Žiaci nemusia dopĺňať slová v presnom poradí. Môžu začať tým slovom v texte, ktoré vedia doplniť hneď. Napr. 3. = vošla, 7. = ľahla... (Obrázok 6c)

Získané body

Snehulienka a sedem trpaslíkov

Snehulienka dlho 1. lesom, až napokon zbadala malý 2. Nesmelo **vošla** dnu. V domčeku bolo na stole sedem 4. s polievkou. Bola taká 5., že ju takmer všetku 6.. Unavená si **ľahla** do postielky a 8. O chvíľu sa 9. domov obyvateľa domčeka, ktorí 10. v bani. Boli malilinkí muži – siedmi odvážni trpaslíci.

1.
2.
100
4.
5.
6.
100
8.
9.
10.

Správne doplnené slovo

Obrázok 6c – Správne doplnené slová v texte rozprávky

Prameň: vlastný návrh

Úryvok prvej rozprávky:

Snehulienka dlho **blúdila** lesom až napokon zbadala malý **domček**. Nesmelo **vošla** dnu. V domčeku bolo na stole sedem **tanierov** s polievkou. Bola taká **hladná**, že ju takmer všetku **zjedla**. Unavená si **ľahla** do postielky a **zaspala**. O chvíľu sa **vrátili** domov obyvateľa domčeka, ktorí **pracovali** v bani. Boli malilinkí muži – siedmi odvážni trpaslíci.

Po doplnení ukrytých slov pripíšeme súťažiacemu družstvu celý bodový zisk, doplnený úryvok rozprávky nahlas prečítame a kliknutím na zlatý zvonec sa vrátíme na stránku s ponukou otázok. V súťaži pokračuje výberom úlohy ďalšie družstvo.

Červená čiapočka

„1. deň, milé 2.“ pozdravil ju.
 „Aká pôvabná kytica.“
 • „Prepáčte,“ rozhodne 3. dievčatko,
 „ale s 4. sa nesmiem púšťať do 5.“
 • Idem k 6. mame a nepatrí sa prísť 7.“
 • A rýchlo sa vrátilo na lesný 8.
 Vlkovi sa na sivej tvári zjavil 9.
 „Možno sa ešte 10.“ zavolať za dievčaťom.

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.
10.

Obrázok 7 – Úryvok rozprávky

Soľ nad zlato

1. čoskoro zbadal, že najstaršej 2. je
 3. milšie ako otec. A keď mu prostredná
 vyjaviť, že by sa chcela vydať, vedel, že so
 4. vienkam uvádne aj 5. k otcovi.
 Neraz mu 6. na um aj 7., ale čože!
 O tej už nebolo ani 8. ani slychu. „Eh, čo!“
 zaháňal spomienku na ňu. „Veď ma len tak
 9. mala ako márnú 10.“

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.
10.

Obrázok 8 – Úryvok rozprávky

2. rozprávka – Soľ nad zlato (Obrázok 7)

Úryvok druhej rozprávky: **Otec** čoskoro zbadal, že najstaršej **dcére** je **zlato** milšie ako otec. A keď mu prostredná vyjaviť, že by sa chcela vydať, vedel, že so **zeleným** vienkam

uväadne aj **láška** k otcovi. Neraz mu **zišla** na um aj **Maruška**, ale čože! O tej už nebolo ani **chýru**, ani slychu. „Eh, čo!“ zaháňal spomienku na ňu. „Veď ma len tak **rada** mala ako márnú **sol'**!“

3. rozprávka – Červená Čiapočka (Obrázok 8)

Úryvok tretej rozprávky:

„**Dobry** deň, milé **dievčatko**,“ pozdravil ju.

„Aká pôvabná kytica.“

„**Prepáčte**,“ rozhodne **povedalo** dievčatko,

„ale s **cudzími** sa nesmiem púšťať do **reči**.“

Idem k **starej** mame a nepatrí sa prísť **neskoro**.“

A rýchlo sa vrátilo na lesný **chodník**.

Vlkovi sa na sivej tvári zjavil **úsmev**.

„Možno sa ešte **stretneme**,“ zavolal

za dievčaťom.

4. rozprávka – Popoluška (Obrázok 9)

Úryvok štvrtej rozprávky:

„Ja si ju **vyskúšam!**“ zvolala prvá škaredá **sestra**, ale jej tučná **noha** sa do črievičky nedostala. „Teraz som ja na **rade**,“ škodoradostne sa ozvala druhá. Lenže jej kostnatá noha bola prídlhá. „**Princ** však prikázal, že každé **dievča** v našej **krajine** si musí **vyskúšať** túto črievicu a **ožení** sa s tou, ktorej črievica padne. Žije v tomto dome **ešte** nejaká deva?“ opýtal sa **posol**.

Obrázok 9 – Úryvok rozprávky

Na konci nášho putovania z rozprávky do rozprávky, vďaka ktorému sme si so žiakmi precvičili aj čítanie s porozumením, spočítame všetkým družstvám získané body, vyhodnotíme priebeh celej súťaže a určíme víťazov.

Na stránke s ponukou otázok nám už ostal iba malý ružový púčik, pretože všetky otázky už boli zodpovedané. Kliknutím naň sa nám zobrazí titulka s portrétom nášho rozprávkara Pavla Dobšinského (Obrázok 10) a my si opäť pripomenieme, že dnešný deň je

Dňom ľudovej rozprávky.

Obrázok 10 – Deň ľudovej rozprávky 2017

Prameň: vlastný návrh, <https://literarnytyzdennik.sk/stale-zivy-slovensky-homer-pavol-dobsinsky/>

3 ČITATEĽSKÁ GRAMOTNOSŤ – pojmové vymedzenie

Autorka OPS Mgr. Anna Kačurová je učiteľkou primárneho vzdelávania. Podieľa sa na rozvoji čitateľskej gramotnosti v našej škole organizovaním rôznych aktivít pre žiakov. Do projektov pre žiakov integruje niekoľko predmetov, najčastejšie je to kombinácia s tvorivými výtvarnými aktivitami. V projekte pôsobí ako vedúca Klubu čitateľskej gramotnosti.

Pojem gramotnosť má vo svojej podstate veľa významov, ktoré je možné klasifikovať a definovať podľa toho, aké je ich zameranie, a to napríklad čitateľská gramotnosť, raná gramotnosť, E-gramotnosť, školská gramotnosť, dopravná gramotnosť, právna gramotnosť a mnohé iné. Gramotnosť má širokospektrálny význam a odráža sa v kompetenciách človeka, kde patria kľúčové kompetencie, ako sú komunikácia v materinskom jazyku, komunikácia v cudzom jazyku, matematická gramotnosť a kompetencia v oblasti prírodných vied a technológií, kompetencia v oblasti informačno - komunikačných technológií, kompetencia učiť sa, ako sa učiť, interpersonálna sociálna a občianska kompetencia, podnikateľské zručnosti, kultúrny rozhľad (Gavora, 2006).

V našom prípade má významné postavenie čitateľská gramotnosť, preto považujeme za dôležité jej definovanie.

V medzinárodnej hodnotiacej štúdii PIRLS je čitateľská gramotnosť definovaná ako „schopnosť porozumieť a používať také písomné jazykové formy, ktoré vyžaduje spoločnosť a/alebo ktoré majú hodnotu pre jednotlivca. Mladí čitatelia môžu konštruovať význam z rozmanitých textov. Čítajú s cieľom vzdelávania sa, účasti v komunitách čitateľov v škole a každodennom živote a pre potešenie“ (Mullis a kol., podľa Ladányiová, 2007, s. 7).

Medzinárodná hodnotiaca štúdia PISA definuje čitateľskú gramotnosť ako „porozumenie a používanie písaných textov a uvažovanie o nich pri dosahovaní cieľov jedinca, rozvíjaní vlastných vedomostí a schopností a pri podieľaní sa na živote spoločnosti“ (Koršňáková, Heldová a kol. 2006, s. 2).

Spoločným východiskom, nástrojom týchto štúdií je text, na základe ktorého je čitateľská gramotnosť žiakov skúmaná, hodnotená a porovnávaná. Žiaci riešia úlohy, ktoré si vyžadujú činnosti s textom na rôznej úrovni. Osobitne štúdia PIRLS poníma čitateľskú gramotnosť ako východisko vzdelávania sa, získavania informácií v rámci základnej školy so zameraním na prácu, pochopenie a analýzu textov, ktoré slúžia čitateľom na vzdelávanie sa v rámci inštitúcie. Takýto záber je predmetom záujmu aj štúdie PISA, ktorá k skúmaniu čitateľskej gramotnosti pripája okrem využitia čitateľskej gramotnosti v rámci základnej školy aj využitie písomných komunikátov v bežnom živote, čo sa dá definovať ako funkčná (čitateľská) gramotnosť.

1. Procesy porozumenia

- vyhľadávanie určitých informácií,
- vyvodzovanie záverov,
- interpretovanie a integrovanie myšlienok a informácií,
- hodnotenie obsahu, jazyka a textových prvkov.

2. Ciele čítania

- čítanie pre literárny zážitok (fiktívny hrdina, udalosť, prostredie),
- čítanie pre získavanie a využívanie informácií. (aspekty reálneho sveta).

3. Čitateľské zvyklosti a postoje, podporujúce celoživotné vzdelávanie.

Čoraz intenzívnejšie sa do popredia dostávajú požiadavky na zmenu prístupu učiteľov k dosahovaniu pedagogických cieľov vo výchovno-vzdelávacom procese a preto je dôležité, aby pedagógovia využívali aj alternatívne metódy výučby popri klasických vyučovacích metódach. Metódami kritického myslenia môžu pedagógovia zefektívniť výchovno-vzdelávaciu činnosť a zároveň vedomosti žiakov sú trvalejšie a hlbšie. Dobrými metódami si učiteľ nielen získa žiakov, ale i žiaci sa tešia na ďalšie nové poznatky, nové aktivity. Je ich prirodzenou vlastnosťou, že chcú byť prví, lepší ako ostatní, chcú ukázať, čo dokázali, nakreslili, vytvorili, napísali, zdramatizovali. Človek je tvor, ktorý túži po poznaní, po odhaľovaní niečoho nového, a práve poslaním pedagóga je túto schopnosť rozvíjať a podporovať.

Stratégia učenia EUR

Podstatou stratégie, ktorej autormi sú Meredith a Steele (1999) z Univerzity v Severnej Iowe (USA), je pomôcť žiakom v porozumení učiva s výkladovým textom členením vyučovacej hodiny (bloku) na tri základné fázy. Názov stratégie je akronymom, ktorý vznikol z ich pomenovaní: evokácia – uvedomenie – reflexia. V rámci tohto trojfázového modelu učenia sa môžu využívať rôzne metódy práce a aktívneho učenia sa, ako napr. brainstorming, voľné písanie, diskusia a pod.

E-U-R metóda je jednou z metód plánovania výučby, niekedy nazývaná aj trojfázový model učenia. Skladá sa z evokácie, uvedomenia si významu informácií a reflexie. V každej z týchto fáz dochádza k inej forme učenia sa.

E-U-R ako trojfázový model učenia

Výskumy psychológov dokázali, že každý učiaci sa si zapamätá (Petlák, 1997):

- 10% z toho, čo vidí,
- 15% z toho, čo počuje,
- 20% z toho, čo vidí a počuje,
- 40% z toho, o čom diskutuje,
- 80% z toho, čo si sám vyskúša,
- 90% z toho, čo učí iných.

Brainstorming

Je intuitívna skupinová metóda, ktorá je jednou z najrozšírenejších a najviac používaných kreatívnych metód. Jej názov pochádza z anglických slov „brain“ = mozog a „storm“ = búrka, čiže vo voľnom preklade sa jedná o tzv. „búrku nápadov“. Ide vlastne o spontánne generovanie nápadov k danej téme a je vhodné ju využiť najmä v úvode hodiny v rámci evokácie.

Táto metóda nemá nejakú pevnú štruktúru, ale má svojich 5 základných pravidiel:

- zákaz kritiky študentov za ich nápady nekritizujeme, aby sme ich neodradili od Ďalších nápadov,
- možnosť predkladať aj absurdné nápady, treba preto uvoľniť fantáziu, hovoríme naozaj to, čo nám príde na um
- využívať nápady iných (inšpirácia) a rozvíjať ich ďalej, niekedy aj nápad, ktorý Nevyzerá na prvý pohľad reálne, môže generovať iný dobrý nápad,
- pravidlo rovnosti, čiže nehodnotíme počas brainstormingu, či je nápad dobrý alebo zlý a nikto nemá prednosť (hodnotenie nápadov prichádza až na záver),
- kvantita nápadov – je potrebné vyprodukovať čo najviac nápadov, aby bolo z čoho vyberať.

1. Evokácia

V prvej časti aktivity si žiaci samostatne vybavujú, čo už o téme vedia, jej cieľom je žiakov motivovať a zaktivizovať. Vybavujú si vlastné vedomosti, známe informácie, čo si myslia, že vedia a aké otázky a myšlienky im k nim napadajú. Žiaci tak neskôr môžu spojiť nové so známym a tým lepšie porozumejú novým informáciám. Cieľom evokácie je vytváranie podmienok na spájanie nových poznatkov s doterajšími, pretože to, čo jednotlivec vie, je hlavným kritériom toho, čo sa môže naučiť. Žiaci si pred čítaním textu vybavujú už osvojené vedomosti o danej téme, ku ktorým budú pridávať nové informácie. V tejto fáze ide aj o vzbudenie záujmu o učenie, aktivizáciu, uľahčenie pochopenia nového učiva a jeho trvalejšie zapamätanie.

2.Uvedomenie

V druhej fáze aktivity žiaci získavajú a spracovávajú nové informácie. Tie si následne zaraďujú do vlastného systému poznania, čiže medzi pôvodné informácie, ktoré si vybavili a utriedili v priebehu evokácie. Vzbudiť záujem žiaka o danú tému, pretože ak je žiak aktívne zapojený do procesu učenia, uvedomuje si jeho zmysel a učenie je efektívnejšie, vedomosti sú trvalejšie.

3.Reflexia

Je záverečná, ale najdôležitejšia časť aktivity a procesu učenia sa. Paradoxne, predovšetkým z dôvodu nedostatku času na konci vyučovacej hodiny, je aj najčastejšie vynechávaná. Bez samotnej reflexie sa však žiaci nemusia počas hodiny nič naučiť, hoci by aj bola aktivita zaujímavá alebo zábavná.

V reflexii si žiaci uvedomia, čo a ako sa naučili, zatriedujú, systematizujú a upevňujú nové vedomosti. Cieľom je reflektovať nadobudnuté informácie, skúsenosti a proces, ktorým sa k zážitkom a poznaniu počas aktivity dopracovali a zúžitkovať ich skúsenosti v procese učenia sa v budúcnosti.

Reflektovať je teda možné rovnako obsah (čo už žiaci o téme vedia, čo si potvrdili, čo vyvrátili, čo spresnili, na aké otázky stále nepoznajú odpoveď, čo by ešte chceli o téme vedieť a pod.), ale tiež procesy (ako k týmto znalostiam dospeli, čo sa dialo počas učenia, ako sa im práca darila a vďaka čomu...).

Proces reflexie uskutočňujú žiaci spoločne s učiteľom – prebieha interaktívne a spoločne. Nie je to teda hodnotenie práce žiakov učiteľom z pozície „autority“.

INTEGROVANÝ PROJEKT č. 1 *(Integrácia literárnej, jazykovej a slohovej zložky)*

Ročník: druhý

Komunikačná téma: Nová rozprávka o repe - Ľubomír Feldek

Učivo:

Jazyk – upevňovanie témy číslovky

Komunikácia a sloh – písanie básne

Čítanie a literárna výchova – rým (vyvodenie pojmu)

Ciele:

Jazyk – rozvíjať pohotovosť pri komunikačnom využívaní slovného druhu - číslovky
Komunikácia a sloh – vytvoriť krátky básnický text

Čítanie a literárna výchova – vyhľadať v texte rým, k slovám vymyslieť vhodné slová na základe zvukovej zhody na ich konci

Učebné pomôcky a didaktická technika: pracovný list, farebné pastelky, báseň na papieri pre každého žiaka, zošity, perá, texty pre žiakov so zmeneným slovosledom, text básne viditeľný pre všetkých na interaktívnej tabuli, výkresy, kartičky so slovami, kartičky s tváričkami

Metodický postup:

Opis aktivít a ich zdôvodnenie, použité metódy, zdôvodnenie výberu

Fázy projektu:

EVOKÁCIA

1. Práca s pracovným listom (slúži zároveň ako motivácia)

V sklade supermarketu sa pomiešali ceny tovaru. Pomôžte správne potriediť a určiť, ktorá cena patrí ktorému tovaru /práca s pracovným listom/ Žiaci akým slovným druhom vyjadrujeme ceny? (číslovkami) Výborne, tak skúsme si povedať, čo to je za tovar a akú cenu ste mu priradili.

A posledná položka? Kto mi vie povedať, čo to asi môže byť? No ja vám neprezerám či ste uhádli, ale dám vám to ochutnať. Musíte na to prísť sami. Som zvedavá, či prídete na to čo som vám to priniesla.

2. Zmyslové vnímanie

Žiaci ochutnávajú a voňajú repu. Skúsme mi povedať ako chutí? Ako vonia? Čo vám pripomína táto chuť a vôňa? K čomu by ste ju prirovnali?

Je to repa. A kto z vás pozná, alebo už počul niečo o repe? Áno, je to hospodárska plodina. A poznáte rozprávku o repe. O čom je tá rozprávka? (o tom

ako dedko zasadil repu a potom ju ťahali s babkou, vnučkou, psíkom a mačkou nakoniec myš ju pomohla vytiahnuť).

3. Pozorovanie obrázka a opis obrázka :

4. Kognitívne -morfologické cvičenie:

Napíš teda v akom poradí stáli postavy, keď ťahali repu.

- ✓ Babka bola v rade ...
- ✓ Dedko bol v rade ...
- ✓ Mačka bola v rade ...
- ✓ Psík bol v rade ...
- ✓ Vnučka bola v rade...
- ✓ Spolu ťahali repu ...
- ✓ Počet osôb ...
- ✓ Počet zvierat ...
- ✓ Myška bola v rade

No ja poznám ešte inú rozprávku o repe, ktorú vám teraz prečítam, tak pozorne počúvajte a skúste sa zamyslieť čím je táto rozprávka iná od tej ktorú už poznáte.

5. Motivačné čítanie – Hlasné čítanie textu (percepcia a apercepcia)

Čítanie rozprávky: Nová rozprávka o repe - Ľubomír Feldek

Prišiel z dvora Ivan –
sliepka.

a na nový diván!

Veď je diván na to.

Bola tu však jedna chyba:
repka

na nohách mal blato.

A tu skríkol aj Ivan:
dedko.

-Prirástol som na ten diván!
všetko.

Nemôžem sa pohnúť,
ani nohu ohnúť!

Dívala sa oknom

Skríkla:

-či som slepá?

Z Ivana nám rastie

a z tej repky repa!

Na ten nárek prišiel

Hneď mu bolo jasné

Začal repu ťahať,

Šiel sa unamáhať,

Rata!
Čo narobí taká troška blata.

Hneď za dedkom prišla babka.
vnučka.
Videla – pot z dedka kvapká.
rúčka.
Pomohla mu ťahať,
šli sa unamáhať,
viacej nemohli.
Repou nepohli.

Hneď za vnučkou prišlo psíča.
mačka.
Zabrechalo: -Tí sa zničia!
hračka!
Pomohlo im ťahať,
šli sa unamáhať,
viacej nemohli.
Repou nepohli.

Od námahy boli bledí.
A tu zrazu naposledy
Prišla m-
sliepka:
my-
ech, kdežeby myš,
prišlo mydlo.
Zapenilo,
repu zmylo.
Voňalo ním bydló.

Viacej nemohol.
Repou nepohol.

Hneď za babkou prišla

Vidí: dobrá každá

Pomohla im ťahať,
šli sa unamáhať,
viacej nemohli.
Repou nepohli.

Za psíčaťom prišla

Zamňaučala: -To je

Pomohla im ťahať,
šli sa unamáhať,
viacej nemohli.
Repou nepohli.

Skočil Ivan,
zvýskol diván,
splašila sa

-Či som slepá?
Kde je repa?

Nikde.
Ani repka.

6. Otázky na porozumenie textu

Žiaci, boli tam slová, ktorým ste nerozumeli? Ktorým? (diván, unamáhať, bydló) vysvetlím

7. Rozhovor :

- Čo vás napadlo ako prvé počas počúvania?
- Páčila sa ti rozprávka? Áno/nie Čo sa ti páčilo najviac?
- Kde sa odohráva tento príbeh?
- Akú repu má na mysli autor?
- Akým iným slovom by sme mohli popísať repu ktorú má na mysli autor?
- Môže v skutočnosti niekto prirásť k niečomu? Kedy?
- Čím je táto rozprávka iná od tej pôvodnej ktorú ste poznali?
- Aký iný názov by ste dali tejto rozprávke vy?

- Ako sa príbeh skončil?
- Čo si myslíte o Ivanovi? Aký bol?
- Ako inak by sa dalo ešte Ivanovi pomôcť?

8. Písomne zaznamenaj prečo Ivan prirástol k divánu.

9. Napíš cinquain.

Vymyslite päť veršovú báseň na slovo špina. Môžete pracovať vo dvojici. Budete pracovať podľa nasledujúcich pokynov:

1. verš: téma (jedno slovo- podstatné meno : špina)
2. verš: opis témy (dve slová- prídavné mená)
3. verš: vyjadruje dej týkajúci sa témy (tri slová- slovesá)
4. verš: vyjadrenie emocionálneho vzťahu k téme (štyri slová- slovné druhy podľa vlastného zvolenia)
5. verš: jednoslovné synonymum na danú tému

UVEDOMOVANIE SI VÝZNAMU

1. Syntaktické kognitívne cvičenie

„Žiaci viete čo sa mi stalo? Keď som pre vás vytlačila túto báseň, zistila som, že sa odlišuje od toho textu, ktorý som vám prečítala z knihy. Viete mi povedať, čím sa odlišuje? (Sú v nej prehadzované slová.) Áno, máte pravdu, v počítači bol iste škriatok a poprehadzoval v niektorých vetách slová. *Učiteľka rozdá texty s poprehadzovanými slovami do dvojíc.*

2. Usporiadajte slová tak, aby podľa významu patrili k sebe. Upravené strofy prepíšte do zošita. *Po dokončení úlohy žiaci postupne po strofách prečítajú celú – upravenú báseň. Žiaci v počítači sa mi okrem Rozprávky o repe pomiešali aj slová v iných básničkách. Keď vám to tak hravo išlo tak skúste opraviť aj tieto.*

3. Doplní do básní vhodné slová.

Čo sú moje očka?

Čo sú moje očka

Dvoje

Vidím cez ne

Krásny ako

Zajko

Skočil zajko do brázdičky

Roztrhol si

Jak hopká, tak

Veď ich mamka

4. Vyvodenie nového učiva – zovšeobecnenie

Žiaci, podľa čoho vieme, že je to báseň? /je písaná vo veršoch/. (učiteľka má na plagáte pripravenú báseň) Všimnite si, že na konci každého verša sú v slovách také hlásky, ktoré znejú rovnako. Viete mi uviesť príklad? /chlada- hladu, píla- násobilka.../. Správne. Hovoríme, že slová sa rýmujú. Preto si do zošitov teraz napíšeme, čo je to ten rým.

*Učiteľka im nadiktuje poučku: **Rým je zvuková zhoda na konci veršov.***

Upevňovanie a precvičovanie - hľadanie rýmův

5. Lexikálne kognitívne cvičenie

Aby sme si to precvičili, zakrúžkujte v strofách básne slová, ktoré sa rýmujú.

6. Lexikálne aplikačné cvičenie - na upevnenie nového učiva

Skúste v texte nahradiť slová číslovkami. Kde by ste to využili?

7. Podľa rýmu k sebe správne priradiť slová. (slová má učiteľka na papierikoch dvoch farieb, žiaci na základe rýmov priradujú slová k sebe, papieriky má pripravené pre všetky deti)

8. Vymyslíte ďalšie slová, ktoré sa budú rýmovať s týmito slovami: babka, dedko, repa, mačka, psíča, líca, reťaze, ťažší, pílka, pokúša.

9. Výtvarná interpretácia. Prezentácia a argumentácia.

Pokús sa nakresliť ilustráciu k tejto rozprávke. Prezentácia ilustrácií a zdôvodnenie ilustrácie

REFLEXIA

1. Zahráme sa teraz na básnikov. Tejto básni vymyslíte pokračovanie – čiže koniec. Ako mohla pokračovať rozprávka ďalej? Vymysli jej pokračovanie - *Žiakov rozdelím do skupín po štyroch.*

2. Vymyslíte štyri verše takejto básne tak, aby sa rýmovali. Prvá skupina vymyslí záver tak aby sa skončil veselo, druhá skupina aby sa skončil smutne, tretia skupina do príbehu namiesto mydla zakomponuje gumu a posledná skupina nechá Ivana špine.

3. Tvorivé písanie – slohové cvičenie

Po splnení úlohy si tieto básne spoločne odprezentujeme, prečítame a zhodnotíme ktorej skupine sa podarilo o najkrajší a najpútavejší záver. Všetky texty si vyvesíme na literárnu nástenku. Na záver zhodnotíme hodinu tváričkami:
😊 😞 :-/

Dnes vám to tak pekne išlo s tvorbou rýmov. Tak sa na záver dnešnej hodiny zahráme jednu hru. Je to hra na rýmy. Ja poviem prvé slovo a vy postupne budete vymýšľať slová, ktoré sa rýmujú. Pôjde o takú reťaz slov. Každý vymýšľa rým na novovytvorené slovo. Kto nevie povie nové slovo a snažíme sa o čo najdlhšiu reťaz.

INTEGROVANÝ PROJEKT č. 2 **(Integrácia literárnej, jazykovej a slohovej zložky)**

Ročník: tretí

Komunikačná téma: Rodina ako hodnota

Učivo:

Jazyk – obrazné pomenovania.

Komunikácia a sloh – rozprávanie.

Čítanie a literárna výchova – informácie, ktoré musíme z umeleckého textu vyvodiť.

Hlavná postava.

Ciele:

Jazyk – rozumieť obrazným pomenovaniám a významu v texte.

Komunikácia a sloh – tvoriť príbehy s dodržaním časových a príčinnodôsledkových vzťahov medzi príbehovými udalosťami.

Čítanie a literárna výchova – vysvetliť čo znamená pojem hlavná postava. Dekódovať umelecký text. Poznať informácie, ktoré musíme z umeleckého textu vyvodiť. Identifikovať hlavnú myšlienku, ktorá nie je explicitne daná. Opísať vzťah medzi hlavnou postavou a vedľajšími postavami, ako aj medzi vedľajšími postavami navzájom.

Učebné pomôcky a didaktická technika - text z knihy Dany Podrackej – Modrá hviezda, ilustrácia z príbehu, interaktívna tabuľa, papiere, perá, roztrhaný papier v podobe puzzle.

Metodický postup:

Opis aktivít a ich zdôvodnenie, použité metódy, zdôvodnenie výberu

Fázy projektu:

EVOKÁCIA

1. Motivácia a aktivizácia

Cinquain – Čo pre vás znamená rodina?

Vytvorte päťveršie o tom, ako vnímate svoju rodinu:

1. riadok: jednoslovné pomenovanie témy (podstatné meno) –
2. riadok: dvojslovný opis (dve prídavné mená);
3. riadok: trojslovné vyjadrenie činnosti (tri slovesá);
4. riadok: štvorslovné vyjadrenie vystihujúce samotu;
5. riadok: jednoslovné synonymum

2. Rozhovor

Už sa vám niekedy stalo, že ste sa cítili sami? Opustený a bolo vám smutno?

3. Riadený induktívny rozhovor

Pozrite sa teraz na tento obrázok. (chlapec na lyžiach – ilustrácia z knihy) Čo na ňom vidíte? Skúste vymyslieť pár viet o tom, čo sa stalo na obrázku. O čom bude podľa vás tento príbeh? Bude to príbeh veselý alebo smutný?

4. Upevnenie pojmu ilustrácia

Žiaci obrázok, s ktorým sme pracovali je ilustráciou z knihy spisovateľky Dany Podrackej, ktorá má názov Nezabudni na vílu. (ukážem žiakom knihu) Pamätáte sa ešte čo je to ilustrácia? My si dnes z tejto knihy prečítame príbeh, ktorý sa volá Modrá hviezda. Viac vám už však nepoviem všetko sa dozvieme, keď si príbeh prečítame. Tak dávajte pozor, aby sme zistili, čo sa naozaj stalo.

UVEDOMOVANIE SI VÝZNAMU

1. Čítanie poviedky z knihy Nezabudni na vílu – Modrá hviezda

2. Rozhovor a riadený indukčný rozhovor

Otázky na porozumenie textu:

Kto vystupoval v príbehu? (chlapec, jeho kamarát Václav, chlapcov otec)

Prečo sa chlapec cítil sám?

Ako sa volal chlapec v príbehu?

Prečo asi nemal meno?

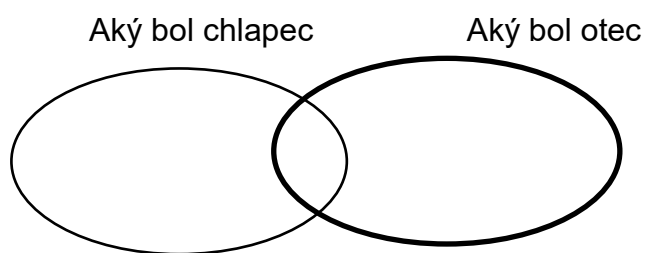
Čo mu pomohlo prekonať samotu?

Čo vás na príbehu najviac zaujalo?

Čo sa vám naopak nepáčilo?

3. Vennov diagram – pozorovanie, analýza

Porovnajte vzťah chlapca k otcovi a otca k chlapcovi.

Čo mali postavy spoločné? Čo by si poradil otcovi a čo chlapcovi, keby si bol v ich situácii? V kom si našiel chlapec spriaznenú dušu? Máte aj vy niekoho, kto vás rozosmeje keď je vám smutno? Kto je tou osobou?

4. Lexikálne cvičenie

Spoj čo patrí k sebe

Lepiť sa na päty

Má dlhé prsty

Má zlaté ruky

Studňa ako zrkadlo

čistý

otravovať niekoho

veľmi čistá

je šikovní

Dážď tancuje
Voňavý vzduch
Hadia žena dozelená

kradne
uhorka
prší

5. Analýza, syntéza

Čo sme zistili? Niektoré slová môžeme pomenovať inak – krajšie

6. Vyhľadanie obrazných pomenovaní v texte

Aj v našom texte sa nachádzajú takéto krajšie pomenovania vecí. Skús ich vyhľadať a podčiarkni ich. Vieš vysvetliť ich význam? Prečo autor v texte použil takéto pomenovania? Predstav si, že by v texte neboli. Páčil by sa ti text bez nich?

7. Zovšeobecnenie

Hlavná postava

O kom bol vlastne tento príbeh? Kto je v príbehu najpodstatnejší? Mal by príbeh zmysel keby v ňom nevystupoval chlapec?

Zapamätajte si: Postava, ktorá je v príbehu najpodstatnejšia a o ktorej je celý príbeh sa nazýva hlavná postava.

REFLEXIA

1. Tvorivá činnosť

Moja rodina: Puzzle

Žiaci dostanú nastrihané papiera v podobe puzzle. Ich úlohou je do každej puzzle napísať meno člena svojej rodiny a následne puzzle zlepiť. Čo predstavuje puzzle, ktoré si vytvoril? (moju rodinu)

2. Hodnotenie a spätná väzba:

Najkrajší deň s mojou rodinou

Porozprávaj o najkrajšom dni, ktorý si prežil so svojou rodinou. Porozprávaj o tom, kedy to bolo, kde ste boli a ako si sa vtedy cítil. Na pútavejšie a krajšie rozprávania môžeš použiť nasledujúce pomenovania: Usmiate slnečné lúče, snehová pokrývka, tajuplné ticho, zachmúrená obloha, radostné srdcia, ligotavé oči, šťastím bez seba, ...

INTEGROVANÝ PROJEKT č. 3 **(Integrácia literárnej, jazykovej a slohovej zložky)**

Ročník: tretí

Komunikačná téma: Nenechám slová v hrdle

Východiskový text: Magnetofón na návšteve (Tomáš Janovic - z knihy Rozprávková torta)

Učivo:

Jazyk – slovesá

Komunikácia a sloh – tvorba textu

Čítanie a literárna výchova – vyvodenie pojmu autorská rozprávka

Ciele:

Jazyk: Identifikovať v texte slovesá, tvoriť nové slovesá.

Komunikácia a sloh: Vytvoriť súvislý text na zadanú tému.

Čítanie a literárna výchova: Vysvetliť, čo znamená pojem autorská rozprávka. Uviesť rozdiel medzi ľudovou a autorskou rozprávkou, vyjadriť sa k zveličeniu v texte. Upevniť porozumenie textu vyjadrením hlavnej myšlienky.

Učebné pomôcky a didaktická technika: Rozprávka, nahrávky zvukov, prezentácia

Medzi predmetová integrácia:

Hudobná výchova – v rámci evokácie počúvanie rôznych zvukov a ich následné napodobňovanie, vyjadrovanie myšlienok spojených s počúvaním.

Etická výchova – hodnotový rozmer textu ponúka u žiakov rozvíjať a podnecovať rozprávanie o svojich citoch, sebaúctu k autonómnemu cíteniu a mysleniu.

Metodický postup:

Opis aktivít a ich zdôvodnenie, použité metódy, zdôvodnenie výberu

Fázy projektu:

EVOKÁCIA

1. Motivačné počúvanie, rozhovor (vzbudenie záujmu žiakov)

Bez slov - Počúvanie rôznych zvukov z magnetofónu – štebotanie, drkotanie, bľabotanie... Aké zvuky ste počuli? Viete ich napodobniť? Vieme kto ich vydával? zistenie postojov, informácií

2. Nenechám slovo v hrdle

Čo vám tieto zvuky pripomínali? Pripojte k nim slová, ktoré vám ako prvé napadnú. Zvuky počúvajú ešte raz a dopisujú k nim slová, ktoré im napadnú ako prvé. Svoje nápady slovne prezentujú.

3. Rozhovor (aktivizácia predošlých poznatkov)

K zvuku ste pripojili jeho pomenovanie. Stali ste sa jeho autorom? Kto je autor? Kto je spisovateľ? Akých spisovateľov poznáte?

4. Hlasné čítanie

Čítanie textu

Dnes si prečítame o magnetofóne, ktorý sa musel vybrať na návštevu, pretože ... a teraz pozorne počúvajte. Tomáš Janovic -**Magnetofón na návšteve**. (z textu som zámerne odstránila vetu: „A ešte niečo treba povedať na začiatok tejto rozprávky.“ Aby som žiakom neponúkla hotovú informáciu ale aby žáner určili podľa typických znakov)

UVEDOMOVANIE SI VÝZNAMU

1. Riadený rozhovor (porozumenie textu)

Otázky na porozumenie textu – Páčil sa vám text? Čo sa vám páčilo a čo nepáčilo? Bol smutný alebo veselý?

a) Identifikácia – Ku komu sa magnetofón vybral na návštevu? Kto každý sa rozprával? Ako sa rozprávali? Prečítaj to.

b) Dedukcia – Prečo sa magnetofón vybral na návštevu? Ako na jeho návštevu zareagoval Tamara? Chcela sa s ním rozprávať? Čo by sa stalo, keby sa sním nerozprávala? Prečítaj to.

c) Interpretácia + integrácia – Ako inak mohla Tamara zareagovať? Čo všetko sa mohlo magnetofónu prihodiť, keby sa nevybral na návštevu?

d) Analýza + hodnotenie – Môže sa magnetofón vybrať na návštevu? Potrebuje sa magnetofón rozprávať? Potrebujú sa rozprávať ľudia? Prečo?

Morfologické cvičenie (identifikácia a tvorba slovies)

2. Práca s textom

Čo robili?

Vyhľadajte v texte vetu, v ktorej sa hovorí o tom, aké je mesto rozvravené. Ktoré slová vás v nej zaujali? Aký je to slovný druh? Ako sa na ne pýtame? V ktorej vete sa ešte podobné slovesá nachádzajú? Vypíšte si ich. Pokúste sa vymyslieť podobné slovesá.

3. Vyvodzovanie hlavnej myšlienky

Čo sa stane, keď nám zostanú slová trčať v hrdle? Môže sa to stať? Čo to podľa vás znamená? Čo tým chcel autor povedať?

4. Živé obrazy (prežívanie citov bez slov)

Cítim sa tak, ako vyzerám (*žiaci majú bez slov ukázať to, čo sa postupne prezentuje na tabuli v písanej podobe*)

Ukážte:

... ako sa cítil magnetofón, keď sa nemal s kým rozprávať,

... ako sa cítil, keď mu Tamara otvorila dvere,

... ako sa cítila Tamara, keď jej magnetofón povedal o svojom probléme,

... ako sa cítila, keď jej povedal, že mu od žiaľu pukne srdce,

... ako sa cítila, keď mu pomohla,

... ako sa cítil magnetofón, keď vedel, že sa môže vždy prísť porozprávať.

... ako ste sa cítili, keď ste nemohli nič povedať?

4. Kognitívne analyticko-syntetické cvičenie

Vlk a kozliatka

Čo urobila Tamara, keď magnetofón prvýkrát zaklopal na dvere? Čo mu povedala? Ako magnetofón odpovedal? Čo vám to pripomína? (*rozprávku o vlkovi a kozliatkach*)

Potreboval sa aj vlk s niekým porozprávať, preto išiel ku kozliatkam? Čo bolo jej hlavnou myšlienkou? Viete kto je autorom tej rozprávky? (*pôvodne je to ľudová rozprávka a z toho vychádzam*) Ako sa volá rozprávka, ktorá nemá autora? Kto ju vytvoril? Táto rozprávka má veľa rôznych podôb. Mohli ste ju vidieť v televízií, rodičia vám ju inak povedali...

5. Hra (predpoklady efektívneho hovorenia)

Magnetofón

Postavte sa do radu. Prvému pošepkám do ucha niečo, čo ma ťaží a potrebujem to niekomu povedať. (*napr. Som smutná, z toho, že magnetofón sa nemal s kým rozprávať.*) Žiaci si to postupne šepkajú do ucha a posledný povie, čo počul. (*predpokladám, že veta sa v priebehu hry zmení, ak nie, hráme, kým sa veta nezmení.*) Ako znela prvá veta? Mala autora? Kto ním bol? Ako znela na konci? Kto ju zmenil? Kto bol jej autorom?

6. Heuristický rozhovor

Je aj náš dnešný text rozprávkou? Podľa čoho to vieme? Pamätáte si, aké meno autora som povedala na začiatku? Vieme kto je autorom rozprávky o vlkovi a kozliatkach?

7. Vysvetľovanie

Vyvedenie pojmu – autora ľudovej rozprávky nepoznáme, no rozprávku, ktorej autora poznáme sa nazýva **autorská rozprávka**. Líši sa od ľudovej ešte aj tým, že v nich autor často všetko zveličuje.

REFLEXIA

1. Príprava na písanie

Problém (nadpis) (podľa Eliášová 2007)

1. verš: pocity, ktoré prežívaš
2. verš: zvuky, ktoré počuješ
3. verš: farba, na ktorú si spomenieš
4. verš: ročné obdobie alebo počasie, ktoré sa ti s tým spája
5. verš: dve asociácie so slovom problém
6. verš: výraz, ktorý charakterizuje slovo problém

2. Tvorba textu (integrácia s vlastnou skúsenosťou)

Napíšem ti o mojom probléme

Magnetofón povedal o svojom probléme Tamare, ja som vám to pošepkala do ucha aj vy o nejakom svojom probléme, o niečom , čo vás trápi napíšte. Pomôžte si cvičením, ktoré sme teraz robili aj slovesami, ktoré ste tvorili, tiež slovami, ktoré vám pripomínali zvuky.

3. Cvičenie - (zistenie porozumenia)

Spoj názov rozprávky s autorom.

Jozef Cíger Hronský
Ján Uličiansky
Tomáš Janovic

Červená Čiapočka
Budkáčik a Dubkáčik
Janko Hraško
Magnetofón na návšteve
Snehuliacke ostrovy

Čo ti ostalo? Aké sú to rozprávky? Ako sa volajú rozprávky, ktoré majú autora?

Odôvodnenie zvoleného spôsobu medzizložkovej integrácie a výberu konkrétneho literárneho textu.

V rámci medzizložkovej integrácie je použité prepojenie jazykovej, literárnej a slohovej zložky, pričom dominantnou zložkou je literárna. Pri rozvoji a upevňovaní jazykovej zložky, text ponúka prácu so slovesami a v rámci slohovej zložky dáva možnosť nadviazať na vlastnú skúsenosť žiakov. Literárny text môže detského čitateľa zaujať hravosťou a fantáziou. Spája reálne s nereálnym a zároveň ponúka hodnotnú nepriamo vyjadrenú myšlienku, prostredníctvom ktorej si majú možnosť žiaci uvedomiť vzájomnú potrebu komunikácie a vyjadrenia svojich citov.

INTEGROVANÝ PROJEKT č. 4 **(Integrácia literárnej, jazykovej a slohovej zložky)**

Ročník: tretí

Komunikačná téma: Domov

Východiskový text: Domov (Radovana Jágriková – Poletíme za dúhou 2)

Učivo:

Jazyk – prídavné mená.

Komunikácia a sloh – opis.

Čítanie a literárna výchova – vyvodenie pojmu hlavná postava.

Ciele:

Jazyk: použiť vhodné prídavné mená pri písaní. Podporovať tvorbu prídavných mien.

Komunikácia a sloh: opísať svoju izbu.

Čítanie a literárna výchova: vysvetliť pojem hlavná postava. Porovnať pocity hlavnej postavy so svojím správaním v prípade rovnakej situácie.

Učebné pomôcky a didaktická technika: poviedka – Domov, interaktívna tabuľa.

Metodický postup:

Opis aktivít a ich zdôvodnenie, použité metódy, zdôvodnenie výberu

Fázy projektu:

EVOKÁCIA

1. Motivačný rozhovor (vzbudenie záujmu žiakov)

Prišlo vám už niekedy na prázdninách alebo na výlete smutno? Ako ste sa vtedy cítili? Za čím alebo za kým konkrétne vám bolo smutno? Skúste ukázať, ako ste v tej chvíli vyzerali. (využitie mimiky tváre)

2. Písaný brainstorming (zistenie postojov, informácií)

Čo je domov?

Čo vám napadne ako prvé, keď poviem – domov. Žiaci uvádzajú svoje myšlienky, ktoré zapisujem na tabuľu.

3. Rozhovor (aktivizácia predošlých poznatkov)

Viete si predstaviť, že by ste odišli z miesta, kde práve bývate? Vaša postava by jednoducho z toho miesta zmizla. Vystupujú v každom príbehu nejaké postavy? Čo je to vlastne postava? Aké môžu byť?

4. Hlasné čítanie

Čítanie textu

Dnes si prečítame príbeh o Nike, ktorá sa aj s rodičmi musela odsťahovať do nového domu. Najskôr bola zo sťahovania veľmi sklamaná, no potom sa niečo udialo. Počúvajte čo. Príbeh má názov **Domov** a napísala ho Radovana Jágriková.

UVEDOMOVANIE SI VÝZNAMU

1. Riadený rozhovor (porozumenie textu)

Otázky na porozumenie textu – Páčil sa vám príbeh? Čo vás na ňom zaujalo najviac? Bol smutný alebo veselý?

a) Identifikácia - Aké postavy v ňom vystupujú? Za kým Nika smútila najviac? V ktorej časti opisuje Nika nový dom? Prečítaj tú časť. Kto žil v mladosti v tom dome?

b) Dedukcia – Ako sa Nika cítila, keď sedela v aute? Ako sa cítila, keď prišli k novému domu? Čo zacítila, keď prvýkrát odomkla jeho dvere? Prečítaj to.

c) Interpretácia + integrácia – Ako nazvala nový dom v závere príbehu? Čo je podľa vás dôležitejšie mať dom alebo domov? Prečo?

d) Analýza + hodnotenie – Ktorá postava príbeh rozpráva? Je pre človeka potrebné mať domov?

2. Cvičenie (tvorba prídavných mien)

Domov

Akými slovami opísala Nika príchod do nového domu? Akú vôňu zacítila? (*zvláštnu, príjemnú, neopísateľnú*). Aký je to slovný druh? Akými otázkami sa na nich pýtame?

Napíšte:

Akú vôňu vám pripomína váš domov.
Akú chuť vám pripomína váš domov.
Aký zvuk vám pripomína váš domov.

3. Hra v role (identifikovanie postáv)

Prevtelenie

Predstavte si, že ste Nikou. Vyberte si z textu tri vety, ktoré sa vám najviac páčia a hovorí ich Nika. Vcítte sa do jej role a prečítajte tie vety tak, ako sa podľa vás v tej chvíli Nika cítila.

4. Práca s textom (analyzovanie porovnávanie)

Zmiznutie

Nika odišla od kamarátky, ktorá sa na ňu preto nahnevala. Nika teraz odišla aj z nášho príbehu. Všetky časti z textu, ktoré hovorila ona, preto musíte odstrániť. Ceruzkou si ich prečiarknite. Je to stále príbeh o Nike? Je to príbeh o domove? O kom je? Čo sa na ňom zmenilo? Ktoré postavy v ňom ostali?

Nenahraditeľní

Navrhните, aká iná postava by mohla v príbehu nahradiť Niki. Koho domov, by to bol teraz?

5. Vysvetľovanie

Nika a jej dôležitosť v príbehu

Príbeh nám hovorí o tom, čo je domov. Nie je to len dom v ktorom bývame ale miesto, kde sme s rodinou a cítime sa tam šťastní. Zistili ste, že ak by Nika odišla aj z nášho príbehu, nedozvedeli by sme sa o kom príbeh je.

Vyvodenie pojmu – Celý dej príbehu sa sústreďuje okolo jej postavy. Nika predstavuje v príbehu **hlavnú postavu**, ktorá zároveň aj príbeh rozpráva. Ostatné postavy - otec, matka, kamarátka sú postavy vedľajšie.

REFLEXIA

1. Opis (precvičovanie, porozumenie)

Domov a ja

Nika v príbehu opisovala nový dom aj svoju novú podkrovnú izbu. Vžite sa teraz aj vy do role hlavného hrdinu a opíšte svoju izbu. (*Čo sa v nej nachádza, akú má farbu...*) Použite pri tom slová z tabule aj prídavné mená, ktoré ste si zapisovali.

2. Kreslenie (integrácia s vlastnou skúsenosťou)

Predstava

Ako si predstavujete hlavnú postavu Niki a jej domov? Nakreslite to. Počas kreslenia prebieha rozhovor o domove. Viete si predstaviť, že by ste sa odsťahovali? Čo pre vás znamená miesto, kde bývate? Čo pre vás znamená domov?

Odôvodnenie zvoleného spôsobu medzizložkovej integrácie a výberu konkrétneho literárneho textu.

Literárny text ma zaujal hneď svojím názvom, ktorý vo mne vyvolal potrebu hlbšie sa zamyslieť nad tým, čo je domov. Pre žiakov to môže predstavovať abstraktný pojem, no v dnešnej uponáhľanej dobe, je možné im to citlivo priblížiť. V rámci medzizložkovej integrácie, mi text ponúkol upevniť poznatky o prídavných menách netradičným spôsobom vyjadrenie pocitov k domovu. Tiež vniknúť hlbšie do prostredia v ktorom žiaci žijú prostredníctvom tvorenia jednoduchého opisu vlastnej izby.

INTEGROVANÝ PROJEKT č. 5 **(Integrácia literárnej, jazykovej a slohovej zložky)**

Ročník: štvrtý

Komunikačná téma: Zemský poklad

Východiskový text: Domov (Radovana Jágriková – Poletíme za dúhou 2)

Učivo:

Jazyk – prídavné mená (priradovanie k podstatným menám)

Komunikácia a sloh – stručná osnova (zostavenie)

Čítanie a literárna výchova – porekadlá

Ciele:

Jazyk: - správne priradiť prídavné mená k podstatným menám.

Komunikácia a sloh: zostaviť stručnú osnovu.

Čítanie a literárna výchova: - priradiť k porekadlám ich správne vysvetlenie.

Učebné pomôcky a didaktická technika: slová na papierikoch, magnetky, text rozprávky, truhličky

Metodický postup:

Opis aktivít a ich zdôvodnenie, použité metódy, zdôvodnenie výberu

Fázy projektu:

EVOKÁCIA

1. Motivačný rozhovor

„Deti, kto z vás pozerá večer Večerníček? A čo v ňom dávajú? (rozprávky) Viete mi aj povedať, ktorá rozprávka bola včera? Okrem Večerníčka, aké rozprávky ešte pozeráte? Ktoré máte najradšej? Aj ja som si dnes pre vás pripravila jednu rozprávku. Nebudeme ju pozeráť v telke, ale vám ju prečítam. Pozorne počúvajte a potom sa o nej porozprávame.“

2. Motivačné čítanie a rozhovor

Učiteľka číta text: *Zemský poklad*

„Čím vás táto rozprávka zaujala?

Viete si predstaviť to miesto, kde žili postavy tejto rozprávky?

Čo sa vám v tejto rozprávke zdalo zveličené a čo humorné?

Čo myslíte, na čo som zabudla pri čítaní tejto rozprávky?

Čo som neprečítala? (autora a názov). Autora som neprečítala preto, lebo táto rozprávka autora ani nemá.

Ako je to možné? (táto rozprávka je ľudová)

Čo to znamená, že rozprávka je ľudová? (že nemá autora, že autormi sú ľudia, ktorí ju počuli a niekam napísali...).

Ako som tak pozerala, všetci ste pozorne počúvali.

3. Lexikálne slovotvorné cvičenie

Pokúste sa v dvojiciach vymyslieť názov tejto rozprávke. Výborne. Tieto názvy si nechajte, neskôr si ich spoločne prečítame a zhodnotíme.“

UVEDOMOVANIE SI VÝZNAMU

1. Štafetové čítanie

„Rozprávku si prečítame ešte raz, ale tentokrát budete čítať vy. A hneď už aj zistíte, aký názov tejto rozprávke prideliť ľudia. Ostatní pozorne sledujeme text.“

„Ako sa táto rozprávka volá? (Zemský poklad)

2. Vysvetlenie

Vysvetlite, čo vyjadruje nadpis tejto rozprávky. (znamená, že poklad, čo synovia hľadali, neboli žiadne peniaze alebo zlato, ale to, čo sami na poli vlastnými rukami urobili, vypestovaná úroda) V tejto rozprávke máme hlavné postavy. Ktoré sú to? (otec, synovia)

3. Pojmová mapa

K týmto postavám napíšte po päť vlastností – prídavných mien, ktorými sa vyznačovali.

Zapíšte to do pojmovej mapy.

Otec

synovia

4. Morfológické jazykové cvičenie

V tejto truhličke mám papieriky dvoch farieb – modré a červené. Vašou úlohou bude podľa významu priradiť modrý papierik k červenému. Najprv však musíte zistiť, aké slová sa na papierikoch nachádzajú. Aké sú to slovné druhy?(žiaci sú rozdelení na tri skupiny, každá skupina má svoju truhličku s papierikmi, na papierikoch sa nachádzajú podstatné a prídavné mená z textu, ktoré majú podľa významu priradiť k sebe)

5. Vysvetlenie nového učiva

„Táto naša rozprávka nie je veľmi dlhá, dá sa ľahko zapamätať. Existujú však aj rozprávky, ktoré majú taký dlhý text, že kým si ho dočítame, už si nepamätáme, čo bolo na začiatku. A keď nám niekto povie, aby sme mu rozprávku porozprávali, my si už nepamätáme, čo všetko sa v nej udialo. Aby sa nám toto nestalo a aby sa nám rozprávka lepšie rozprávala, k tomu nám slúži osnova. Osnova je zoradenie textu, usporiadanie do krátkych viet alebo slov. Tieto slová, vety nám v krátkosti približujú dej rozprávky a píšú sa presne v takom poradí, v akom prebieha dej rozprávky. Čiže, keď si osnovu zostavíme, potom sa nám bude ľahšie rozprávka rozprávať.

A aby sme aj videli, ako taká osnova vyzerá, spoločne si ju zostavíme. Ako názov, nadpis, si každý z vás napíše ten, ktorý ste vymýšľali na začiatku.

6. Kompozičné cvičenie

A pokračujeme osnovou: (na papierikoch majú napísanú osnovu – po jednotlivých bodoch, ich úlohou je vložiť papieriky do správneho okienka na plagáte)

1. usilovný otec, leniví synovia
2. poklad pre synov
3. hľadanie pokladu – pracovanie na poli
4. pozbieranie pokladu – úrody

7. Reprodukcia textu na základe osnovy

Poskladali sme si teda osnovu. Či je aj dobrá, to zistíme, keď sa nám podarí podľa nej prerozprávať celú rozprávku.

Porozprávajte, o čom je rozprávka Zemský poklad. Pomáhajte si osnovou.

Vyzerá, že sme tú osnovu napísali správne, keďže ste pekne rozprávku prerozprávali. V tejto rozprávke sa nachádza pár viet, ktoré sú niečím zvláštne. Veľakrát o niečom hovoria, ale v skutočnosti sa to tak nedeje. Napríklad: *len mu tak práca v rukách horí...* môže človeku v rukách horieť práca?

Čo myslíte, čo sú to za výrazy? (porekadlá) Správne. Pamätáte sa ešte, čo sú porekadlá? Zopakujme si to. (Porekadlo je ustálený výraz, ktorý obrazne pomenúva nejaký jav. Neobsahuje ponaučenie.).

A čo pomenúva toto porekadlo, ktoré som vám povedala? (že človek vie rýchlo pracovať)

8. Kognitívne lexikálne cvičenie

Na tabuli máte pripevnené porekadlá. Niektoré sú z našej rozprávky. Tu, v ruke, na lístočkoch mám napísané ich vysvetlenia. Vašou úlohou bude tieto vysvetlenia priradiť k správne porekadlu. Najprv si prečítajte porekadlá, ktoré tu máme. Stretli ste sa už so všetkými? Sú tam také, ktoré ešte nepoznáte?

Porekadlá:

- *nech zbiera, kto rozsypal*
- *všetko sa mu na zlato pod rukami premieňa*
- *len mu tak práca v rukách horí*
- *iba steny podopierať*
- *na pravé poludnie počítat' na nebi hviezdy*
- *narobiť sa do úmoru*

Vysvetlenia:

- robiť niečo úplne nezmyselné
- ležosiť, nič nerobiť
- veľmi ťažko, až do vyčerpania pracovať
- nech dokončí prácu ten, kto ju začal
- vie pracovať rýchle
- všetko dokáže urobiť dobre

Na začiatku sme si vraveli, že túto a veľa iných rozprávok vymysleli, spísali ľudia, že je to aká rozprávka? (ľudová) A keďže aj my sme ľudia, pokúsime sa túto našu rozprávku ešte vylepšiť a domyslieť.

REFLEXIA

1. Kompozično-štylizračné cvičenie

Ako mohla pokračovať rozprávka ďalej? Vymysli jej pokračovanie. (10 viet; žiaci sú rozdelení do skupín po troch, spoločne pracujú na dotváraní rozprávky) - prezentácia rozprávok

2. Kompozičné cvičenie

K svojej rozprávke vytvorte osnovu.

- spoločná prezentácia žiackych prác, zhodnotenie a vybranie najpútavejšieho konca rozprávky
- zhodnotenie priebehu, využitie tváričiek, ako sa im to páčilo + zdôvodnenie (čo sa im páčilo, čo nie a prečo)

Odôvodnenie zvoleného spôsobu medzizložkovej integrácie a výberu konkrétneho literárneho textu.

Zvolené učivá jednotlivých zložiek boli vybrané preto, lebo sa ponúkali v texte. Prepojením jazykovej a literárnej zložky sme priamo nadviazali na nové učivo slohovej časti, ktoré sa dopĺňalo a prelínalo s ostatnými úlohami zvyšných zložiek. Zvolený text svojou nenáročnosťou a dĺžkou je vhodný pre žiakov 4. ročníka základnej školy a svojím obsahom zaujme detského čitateľa.

SKUPINOVÁ PRÁCA A KOLABORATÍVNE VYUČOVANIE ZAMERANÉ NA ROZVOJ ČITATEĽSKEJ GRAMOTNOSTI

Autorka OPS Mgr. Lenka Truchanová je učiteľkou dejepisu a občianskej náuky na 2. stupni základnej školy. Svoje vyučovacie hodiny vedie v duchu rozvoja IKT zručností žiakov, čím motivuje žiakov k učeniu sa. Počas dištančného vzdelávania žiakov 2. stupňa absolvovala mnoho webinárov na inováciu vyučovania počas online hodín a tvorbu interaktívnych edukačných pomôcok a sprístupňuje ich aj na vlastných webových stránkach a zdieľa prostredníctvom rôznych učiteľských portálov s ostatnými učiteľmi.

Predkladaná osvedčená pedagogická skúsenosť (ďalej len OPS) sa zaoberá aplikovaním úloh na rozvoj čitateľskej gramotnosti s využitím skupinovej práce a kolaboratívneho vyučovania. V mojej predchádzajúcej OPS som podrobne popísala dôvody nevyhnutnosti cieleného rozvoja čitateľskej gramotnosti u starších žiakov navštevujúcich druhý stupeň základnej školy. Z toho dôvodu ich nebudem na tomto mieste ďalej špecifikovať.

Východiská OPS a opis významného problému

Popri snahe o rozvoj čítania s porozumením je nevyhnutné u žiakov rozvíjať i ďalšiu kľúčovú kompetenciu dnešnej doby. Tou je schopnosť efektívnej tímovej spolupráce. Kooperáciu žiakov v skupinách odporúčal vo svojej Didaktike (2010) už Turek. V prospech skupinového vyučovania hovoria nielen sociologické, ale i psychologické dôvody. Sociálny kontakt je pre rozvíjajúce sa dieťa nesmierne dôležitý. „V podmienkach kooperatívnej práce v skupine si žiaci môžu včas navyknúť a osvojiť také zručnosti a postoje, akými sú plánovanie práce, účelná organizácia práce, jej deľba, kontrola, hodnotenie, vzájomná pomoc, spolupráca, komunikácia, koordinácia úsilia, povinnosť, zodpovednosť, tolerancia, váženie si cudzej práce, nenásilné riešenie konfliktov a pod.“ (Turek, 2010, s. 366). Výpočet prínosov je teda bohatý.

Podľa profesora Ivana Kalaša tímovú prácu (2013, s. 197) môžeme v školskom prostredí najlepšie trénovať skrze tzv. kolaboratívne vyučovanie. Počas neho si svoje zručnosti, schopnosti, vedomosti i postoje budujeme v úzkej spolupráci s inými ľuďmi. Rozvoj medziľudských postojov u mladých ľudí je v dnešnom multikultúrnom svete dôležitý. V neposlednom rade, aj moderné firmy hľadajú najmä zamestnancov schopných profesionálne a úspešne kooperovať so svojimi kolegami na firemných projektoch.

Ak navyše vezmeme do úvahy, že človek vlastne celý svoj život prežije začlenený v rôznorodých skupinách, v ktorých musí spoľahlivo fungovať, naliehavosť spomínanej formy výučby vyznie ešte naliehavejšie.

Ciele OPS

V tejto OPS som sa rozhodla priniesť moje osvedčené skúsenosti so skupinovou formou práce žiakov a kolaboratívnym učením sa na vyučovacích hodinách dejepisu s úlohami zameranými okrem iného na rozvoj čitateľskej gramotnosti žiakov. Časť úloh bolo realizovaných počas krátkej doby prezenčnej výučby. Druhá skupina úloh sa uskutočnila v online priestore počas nariadeného dištančného vyučovania.

Hlavný cieľ:

- predstaviť pedagógom overené príklady skupinovej práce a kolaboratívneho vyučovania na hodinách dejepisu,
- prezentovať pedagógom úlohy obsahujúce dejepisné učivo slúžiace k tréningu čitateľskej gramotnosti,
- predložiť metodiku práce s úlohami a predniesť vlastné rady a postrehy pri práci s nimi,
- upevniť a preveriť vedomosti žiakov z učiva vybraných tematických celkov.

Čiastkové ciele:

- cvičenie logického myslenia žiakov,
- práca s grafickou informáciou, videozáznamom a textom,
- sloboda prejavu, akceptácia odlišných názorov,
- precvičenie schopnosti argumentovať,
- kooperácia v skupine,
- využívanie interdisciplinárnych vzťahov s predmetmi slovenský a anglický jazyk,
- využívanie modernej didaktickej techniky a inovatívnych vyučovacích metód a foriem práce vo vyučovaní dejepisu.

REALIZOVANÉ HODINY DEJEPISU

Únikova hra – „Únikovka“

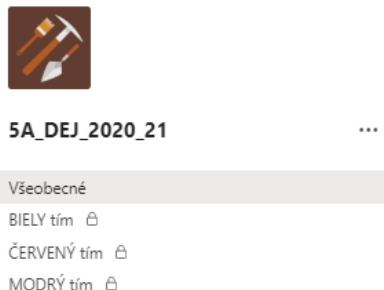
Ročník: piaty

Tematický celok: Od blízkeho k vzdialenému

Téma: Opakovanie

Úniková hra s dejepisným obsahom bola realizovaná v dvoch paralelných triedach piateho ročníka počas dištančného vyučovania. Inšpiráciu na online únikovú hru som našla u našich českých kolegov. Escape room sú už dlho známym svetovým fenoménom a podľa mňa aj skvelým príkladom kolaboratívnej práce. K tomu ako ju implementovať do online vyučovania v prostredí MS Teams mi ukázal webinár českého učiteľa Patrika Vaněka. Osnovu hry som zostavila na základe jeho odporúčaní.

Žiakov som si ešte pred online hodinou rozdelila do súkromných pracovných tímov (Obrázok 1). Nachádzali sa v ich domovskom tíme určenom pre online hodiny dejepisu. Farebné označenie skupín bolo cielené. Nakoľko nové tímy boli zároveň súkromnými kanálmi, každý žiak po prihlásení videl len kanál Všeobecné a svoj farebný tím.

Obrázok 1 Pracovné tímy (kanály) žiakov 5.A v MS Teams z pohľadu pedagóga
Prameň: vlastný návrh

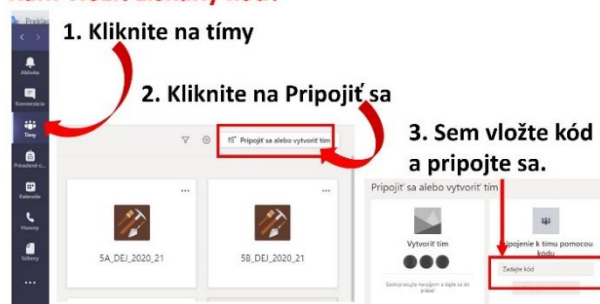
Počas úvodnej motivácie – diskusie o farbách ich tímov, som žiakom do farebných kanálov vložila prvú úlohu, ktorá ich mala namotivovať na hru (Obrázok 2 vľavo i vpravo). V každom kanály som zároveň spustila schôdzu. Následne som žiakov požiadala, aby každý vošiel do svojho súťažného tímu a pripojil sa k spustenej schôdzi. Najskôr si mali zvoliť svojho vedúceho a potom sa pustiť do riešenia prvej úlohy (Obrázok 2, vpravo). Poradila som im, aby si prichystali aj pero a papier.

Obrázok 2 Vľavo úvodný motivačný text, vpravo zadanie prvej úlohy.
Prameň: vlastný návrh

Počas prvých kontrolných vstupov do farebných tímov som im do konverzácie nahrala návod na vloženie kódu do miestnosti, kde je uväznená hrdinka príbehu (Obrázok 3). Zdôraznila som im, aby po vstupe do novej miestnosti postupovali spoločne a dohodli si stratégiu riešenia úloh.

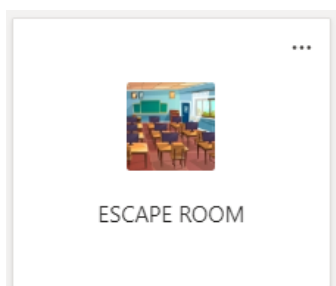
Kam vložiť získaný kód?

Obrázok 3 Návod na vloženie kódu do tímu Escape room

Prameň: vlastný návrh

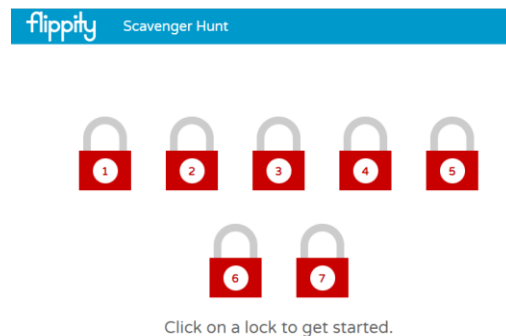
Po zadaní správneho hesla sa žiaci dostali do hlavného hracieho priestoru hry – do tímu Escape room (Obrázok 4 vľavo). V ňom našli odkaz na online google prezentáciu (Obrázok 4 vpravo) spolu s textom, ktorý ich nabádal k jej spusteniu. Pre spustenie hry kliknite [TU](#). Prezentácia bola ozvučená tikotom hodín. Tento efekt mal pôsobiť ako prvok gradujúceho napätie hry.

Obrázok 4 Vľavo ikona tímu Escape room, vpravo online google prezentácia – hlavná hracia miestnosť

Prameň: vlastný návrh

Hru začali kliknutím na obálku, ktorá ležala na stole. Presunula ich na snímku s ďalším motivačným textom (Obrázok 5 vľavo). V ňom sa dozvedeli nielen podrobnejšie pokyny k záchrannej akcii, ale i jej dôvod. Pre žiakov bolo pripravených sedem rôznorodých úloh vytvorených v prostredí webových stránok <https://learningapps.org/> a <https://www.flippity.net/>. Úlohou žiakov bolo postupne tieto úlohy riešiť a zbierať získané kódy k odomknutiu zakódovaného zámku na dverách školskej triedy (Obrázok 5 vpravo).

Obrázok 5 Vľavo snímka s motivačným textom a pokynmi k hre, vpravo zámky pre kódy

Prameň: vlastný návrh

Prepojenia na čiastkové úlohy boli umiestnené na rôznych predmetoch v triede. Žiaci teda úlohy mohli riešiť v ľubovoľnom poradí. Rovnako sa mohli rozhodnúť či kódy do zámkov (Obrázok 5 vľavo) budú zadávať postupne alebo až všetky naraz. Celý postup práce závisel jedine od spoločného rozhodnutia skupiny. Každá skupina si zvolila vlastnú stratégiu – kódy k zámkom si mohli rozdeliť alebo spoločne pracovať na riešení každého jedného kódu.

Kód k prvému zámku bol umiestnený v knihách na učiteľskom stole. Obsahom úlohy bolo základné učivo úvodnej hodiny dejepisu – historické obdobia. Kód k odomknutiu zámku získali, ak chronologicky správne zoradili historické obdobia. Druhý kód ukrýval glóbus. Úloha, ktorú skrýval bola viacmennej jednoduchá, no postavená na čítaní s porozumením (Obrázok 6). Celý úspech riešenia závisel od dobre pochopeného zadania. Kód k zámku získali po rozlúštení záhadnej šifry. Pri tejto úlohe bola dôležitá aj systematickosť práce.

Obrázok 6 Úloha pre získanie kódu č. 2 – lúštenie šifrovaného textu

Prameň: vlastný návrh

Jablko na žiackej lavici malo vložené úlohu ku kódu zámku č.3. Úlohou žiakov bolo správne roztriediť časové jednotky. Tu si museli uvedomiť, ktoré jednotky času vymysleli ľudia a ktoré existujú nezávisle od človeka. Opäť si zopakovali základné dejepisné učivo.

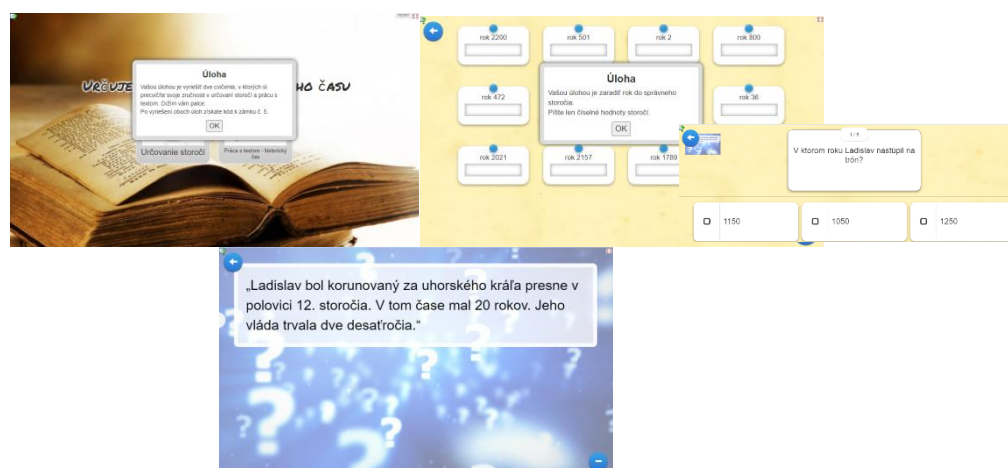
Štvrtý kód bol umiestnený v školskej taške. Bola v nej úloha z anglického jazyka (Obrázok 7). Žiaci si zopakovali základnú slovnú zásobu. Kódom k zámku bolo riešenie tajničky.

Obrázok 7 – Úloha pre získanie štvrtého kódu – domáca úloha za anglického jazyka

Prameň: vlastný návrh

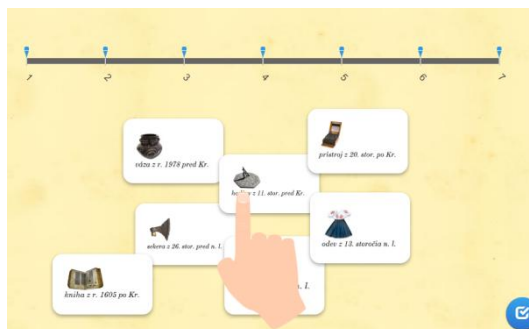
Nástenné hodiny umiestnené nad tabuľou ukrývali úlohu k odhaleniu piateho kódu. Šlo o kombinované cvičenie zložené z dvoch čiastkových úloh (Obrázok 8). Pre získanie kódu museli úspešne vyriešiť obe úlohy. V oboch prípadoch si zopakovali najdôležitejšie dejepisné učivo 5. ročníka – určovanie storočí, teda orientáciu v čase. Druhé cvičenie bolo zamerané na čítanie s porozumením. Analýzou a logickým postupom mali v texte vyhľadať požadované informácie.

Obrázok 8 Úloha pre získanie piateho kódu – Určovanie historického času

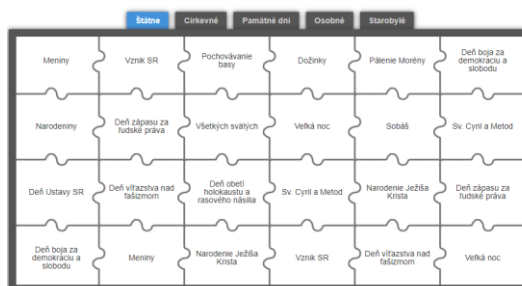
Prameň: vlastný návrh

Kód k šiestemu zámku ukrýval folklórny obraz. Táto úloha patrila k tým náročnejším. Žiaci mali na časovú os umiestniť chronologicky vzostupne predmety rôzneho veku (Obrázok 9). Riešitelia museli mať zvládnutú nielen orientáciu na časovej osi kresťanského letopočtu, ale i určovanie storočí.

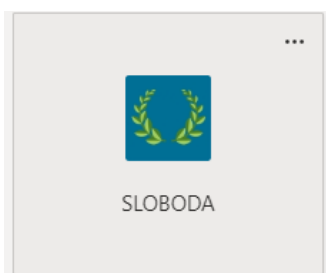
Obrázok 9 Úloha k získaniu zámku č. 6 – Usporiadanie predmetov na časovú os
Prameň: vlastný návrh

Úloha k získaniu posledného, siedmeho kódu bola vložená do kalendára. Zadaním bolo roztriediť sviatočné dni do správnych kategórií (Obrázok 10). Kód získali, až po označení posledného sviatku.

Obrázok 10 Úloha k získaniu kódu k zámku č. 7 – Triedenie sviatočných dní
Prameň: vlastný návrh

Po správnom vložení kódov, ktoré museli byť zapísané gramaticky správne do pripravených zámkov, im program odovzdal posledný kód – kombináciu čísel a písmen. Nimi sa pripojili do tímu Sloboda (Obrázok 11 vľavo), tým zároveň vyslobodili hlavnú hrdinku. Pre kontrolu úspešnosti svojej akcie, bolo ich poslednou úlohou napísať do svojho farebného tímu správu (výrok), ktorú im hlavná hrdinka Grétka ako víťazom hry prezradila (Obrázok 11 vpravo).

Obrázok 11 Vľavo ikona tímu Sloboda, vpravo správa vyslobodenej hrdinky pre víťazov

Prameň: vlastný návrh

Ako organizátor schôdzí som sa počas celej hernej akcie prepínala medzi konverzáciami jednotlivých tímov. Načúvala som ich diskusiam, a ak bolo

potrebné zapojila som sa. Snažila som sa byť len partnerom v diskusii, nie poradných orgánom odovzdávajúcim správne odpovede.

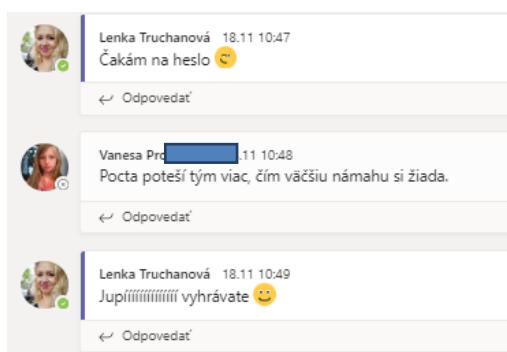
Výsledky a vyhodnotenie hry

Predstavená úniková hra bola pre žiakov piateho ročníka úplnou premiérou. Keďže sa s ňou dovtedy v jej online podobe nestretli cez úlohy prechádzali veľmi pomaly a neobratne. Z toho dôvodu žiadna pracovná skupina nestihla úlohy vyriešiť v stanovenom časovom limite. Čo je však potešujúce, niektoré skupiny sa po skončení vyučovania opäť stretli a na úlohách ďalej pracovali. Usudzujem, že na úvod som zvolila príliš veľa úloh – zámkov. Úplne by pre žiakov piateho ročníka stačilo zadať päť úloh.

Ukázal sa malý technický problém pri dvoch skupinách, kde všetci členovia pracovali na mobilnom telefóne. Nevedeli sa pripojiť k novému tímu cez získaný kód. Týmto skupinám som musela hru poslať do ich farebného tímu vo forme webového odkazu.

Počas celej hry som sa ako organizátor prepínala medzi jednotlivými skupinami. Sledovala som ako spolu navzájom komunikujú a pracujú. Ak sa na nejakej úlohe zasekli, snažila som sa ich jemne naviesť k riešeniu. Najčastejšie mali problém pri riešení úlohy zámku č. 2 (Obrázok 6). Nevedeli ako postupovať. Zvyčajne som vyzvala vedúceho, aby znova nahlas prečítal zadanie. V niektorých tímoch bol problém so slovom šifra. Nepoznali jeho význam, a tak nevedeli, na ktorý objekt musia kliknúť. Pri tejto úlohe sa celkovo všetky tímy zdržali najdlhšie.

Aj napriek tomu, že som žiakov nabádala, aby si prácu na úlohách rozdelili, nie vo všetkých skupinách to vedeli zrealizovať. Úspešnosť skupiny závisela najmä od voľby vedúceho, ktorý mal prácu koordinovať. Z globálneho pohľadu boli tímy triedy 5.A úspešnejšie ako tímy 5.B (Obrázok 12). Najlepšie spolupracujúcim tímom druhej triedy boli modrí, ktorí po celý čas efektívne komunikovali a spolupracovali.

Obrázok 12 Z konverzácie víťazného červeného tímu 5.A

Prameň: vlastný návrh

Pracovný list – Adolf Hitler

Ročník: deviaty

Tematický celok: Medzivojnová Európa

Téma: Hitlerova diktatúra v Nemecku

Aktivita bola realizovaná počas obdobia prezenčného vyučovania priamo na vyučovacej hodine venovanej téme nacizmu.

Námet na túto hodinu mám z absolvovanej prednášky pán Tibora Hujdiča, jedného z najväčších propagátorov detského čítania, známeho aj pod prezývkou „pán Mrkvička“. Predstavuje skvelú kombináciu samostatnej a skupinovej práce. Podľa jeho vzoru som žiakov na začiatku hodiny motivovala krátkym videom dostupným na www.youtube.com. Spoločne sme si pozreli približne trojminútovú pasáž (Obrázok 13). Ich úlohou bolo zistiť, kto je hlavným hrdinom filmovej ukážky. Poprosila som ich, aby si danú informáciu, po jej zistení nechali pre seba a nevykrikovali do pléna triedy.

Obrázok 13 Ukážka z motivačného videa

Prameň: <https://www.youtube.com/watch?v=rVtB6afVg9A>

Žiakov video veľmi pobavilo. Prekvapilo ich, že som im pustila animovanú rozprávku. Takmer celá trieda prikývla, že pozná hlavného hrdinu. Požadovala som však, aby poznali celé meno danej osoby, čo sa ukázalo u zopár jednotlivcov ako problém. Nepoznali totiž Hitlerovo krstné meno.

Po vzhliadnutí videa som žiakom rozdala pracovný list **Čo o mne viete?** (Príloha A). Pracovný list bol rozdelený na menšie pracovné časti. Prvú predstavovala tabuľka, ktorá bola rozdelená na osem blokov dokumentujúcich život A. Hitlera. Pod ňou sa nachádzala druhá časť určená na zápis nových resp. zaujímavých informácií. Poslednú, tretiu časť pracovného listu tvoril cinquain.

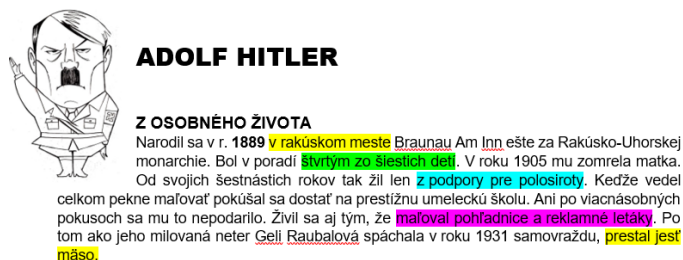
Zadala som žiakom inštrukcie pre ďalšiu prácu:

1. V tejto časti budeme pracovať iba s tabuľkou. Zvyšné úlohy si nateraz nevšímajte.
2. Pracujte samostatne, potichu.
3. Označte všetky informácie, ktoré sa vám spájajú s hrdinom filmovej ukážky.
4. Pri niektorých témach je viac správnych možností.
5. Na úlohu máte 5 minút.

Po dokončení práce s tabuľkou som žiakov rozdelila do troj až štvorčlenných skupín. Šlo o náhodný výber. Žiaci si z krabičky žrebovali čísla. Na začiatok som

ich nechala, aby si porovnali údaje v tabuľke a prediskutovali ich. Vymedzila som im približne tri minúty. Postupne som im rozdala stručný text opisujúci jednotlivé etapy života Adolfa Hitlera (Príloha B). Text Adolf Hitler bol zostavený na základe dostupných informácií na https://sk.wikipedia.org/wiki/Adolf_Hitler a publikácie A. M. Sigmundovej.

Vyzvala som ich, aby si pripravili farebné pero alebo ceruzu. Ich úlohou bolo si text pozorne prečítať a vyhľadať informácie, ktoré nevedeli, resp. opraviť si tie, ktoré zadali chybné. Všetky dodatočné úpravy v tabuľke však museli zaznačiť farebne. Na úlohu mali vyčlenených desať minút. Počas práce som ich nabádala, aby si štúdium textu rozdelili a každý vyhľadával rôzne informácie. Niektoré boli v texte napísané jednoznačne, iné opisne. Po uplynutí časového limitu som daný text otvorila aj na interaktívnej tabuli. Každá skupina sa skrze svojho hovorcu vyjadrila k jednotlivým bodom tabuľky. Svoje odpovede museli podložiť tvrdením z textu. Dané tvrdenia som potom farebne zvýraznila aj na interaktívnej tabuli (Obrázok 14).

Obrázok 14 Práca s textom na interaktívnej tabuli

Prameň: vlastný návrh

Po prediskutovaní všetkých oblastí som žiakov opäť vyzvala k samostatnej práci. Ich úlohou bolo napísať tri informácie, ktoré ich o osobe A. Hitlera prekvapili, resp. boli pre nich veľmi zaujímavé. Na úlohu mali vymedzené tri minúty.

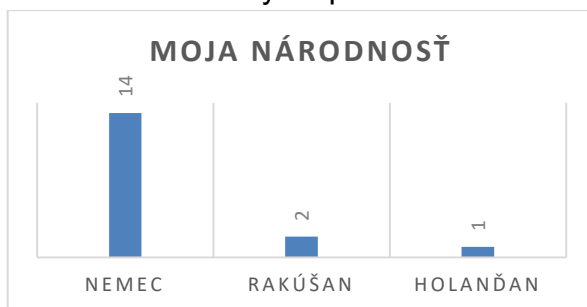
Na poslednom zadaní – tvorbe cinquainu, pracovali opäť v tíme. Pomocou neho som chcela u žiakov overiť úroveň pochopenia nového učiva. Pri tvorbe cinquainu musia žiaci vyhľadať a popísať podstatu problematiky. V tomto prípade predstavoval diagnostickú fázu hodiny. Na splnenie zadania mali 5 minút.

Výsledky a zhodnotenie:

Potvrdilo sa nám, že žiaci majú s prácou v skupinách pomerne málo skúsenosti. Najväčšie problémy mali skupiny, kde sa zišlo viac silných individualistických osobností. Nie všetky skupiny dokázali pri spoločnom zadaní kooperovať. Počas priebežnej kontroly práce som sa pozastavila nad skupinou, kde každý člen sám čítal text a nekomunikoval so svojimi partnermi. Upozornila som ich, že takýmto spôsobom im práca bude trvať oveľa dlhšie. Ďalšie skupiny však veľmi pekne spolupracovali. Sporné tvrdenia analyzovali a vo vzájomnej diskusii hľadali riešenia predložených úloh.

Po skončení aktivity som si urobila prieskum ich práce. Zvlášť som vyhodnotila pôvodné odpovede žiakov, teda tie, ktoré zadali pred prečítaním textu. Pri analýze výsledkov údajov v tabuľkách ma prekvapili najmä tieto.

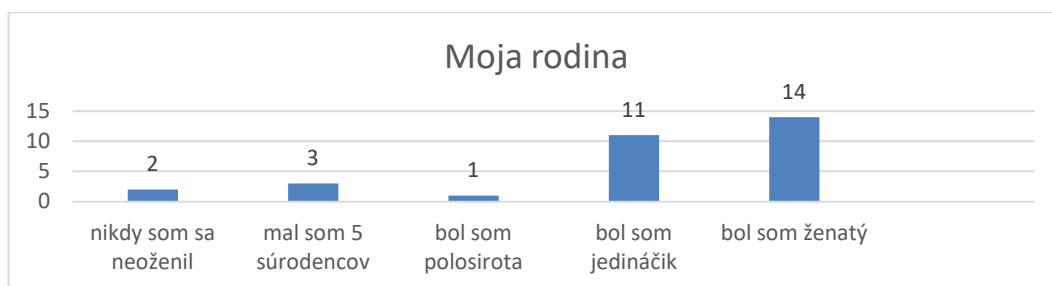
Až 82% žiakov sa mylne domnievalo, že A. Hitler bol rodený Nemec (Graf 1). Len jeden žiak si bol istý jeho národnosťou. Druhá správna odpoveď bola podľa vyjadrenia samotného žiaka len šťastným tipom.

Graf 1 Vyhodnotenie odpovedí žiakov v tematickom celku Moja národnosť

Prameň: vlastný návrh

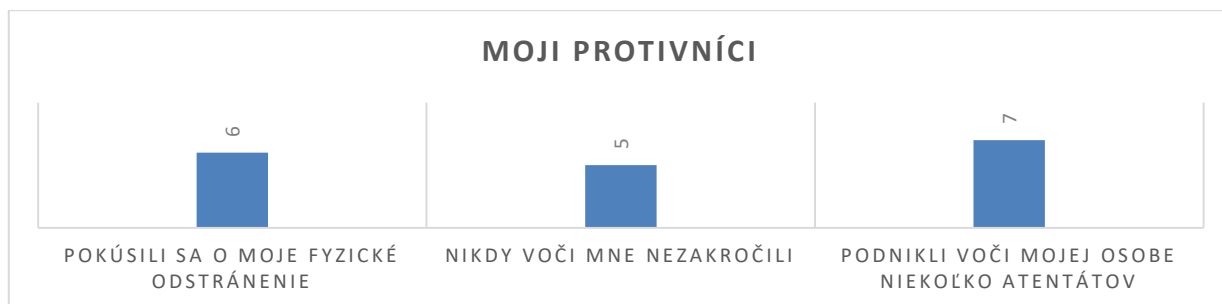
Celkom zaujímavo dopadli aj výsledky v tematickej oblasti Moja rodina (Graf 2). Žiaci v nej zadávali viac správnych odpovedí. Až v jedenástich prípadoch (čo predstavuje cca. 36%) označili, že bol určite jedináčik. Oproti tomu len jeden žiak zaškrtol, že A. Hitler bol polosirota. Keď som ich v diskusii vyzvala, aby svoje pôvodné odpovede odôvodnili, prevládali odpovede typu – človek ako on vôbec nevyzeral ako polosirota, bol diktátor musel byť jedináčik a pod. Aj na základe týchto odpovedí môžeme sledovať názory žiakov na psychologické profilovanie skúmanej osoby.

Graf 2 Vyhodnotenie odpovedí žiakov v tematickom celku Moja moja

Prameň: vlastný návrh

Zaujímavým diskusným bodom bola aj tematická oblasť Moji protivníci. Výsledky boli pomerne vyrovnané (Graf 3). Len 29% žiakov si myslelo, že sa Hitlera nikdy nikto nepokúsil odstrániť. Pozoruhodným je ale fakt, že len jeden žiak označil obe správne možnosti – fyzickú likvidáciu v kombinácii s pokusmi o atentát. Poprosila som ho, aby ostatných vysvetlil svoju odpoveď. Aj na tejto otázke bolo zjavné, že žiaci častokrát nečítajú s porozumením a hlbšie sa nezamýšľajú nad tým, že riešenie môže mať viac alternatív.

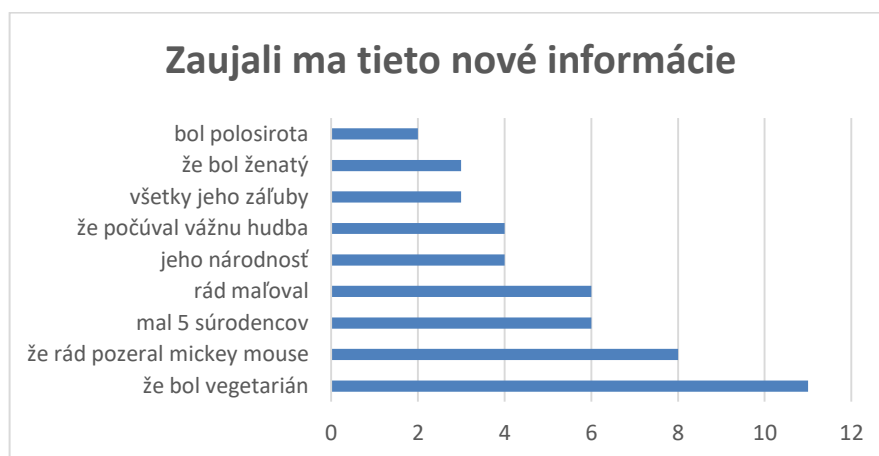

Graf 3 Vyhodnotenie odpovedí žiakov v tematickom celku Moji protivníci

Prameň: vlastný návrh

V budúcnosti tabuľku určite prepracujem a vložím do nej tematickú časť – Moje občianstvo. Počas diskusie o národnosti žiakov totiž zaujalo to, že mal rôzne občianstva, dokonca, že istý čas nemal žiadne.

Vyhodnotila som aj časť venovanú záznamu zaujímavých, resp. prekvapivých informácií. Niektorí žiaci poznačili viac ako tri zaujímavosti, čo štatistku trochu skreslilo. I keď si o ňom žiaci pôvodne mysleli, že ho dobre poznajú, z mnohých informácií boli veľmi prekvapení. Graf 4 zachytáva deväť najčastejšie zadaných odpovedí žiakov. Najviac ich prekvapilo, že bol vegetariánom. Táto odpoveď sa vyskytla až jedenásťkrát.

Graf 4 Vyhodnotenie najčastejšie zadávaných zaujímavých zistení žiakov o A.

Hitlerovi

Prameň: vlastný návrh

Najproblematickejšou časťou zadania bola posledná úloha – cinquain. Viac ako dve tretiny mali veľký problém s triviálnou odbornou terminológiou slovenského jazyka. Nakoľko sme sa zdržali pri diskusii ohľadom tabuľky, neostal pre túto aktivitu čas navyše, čo vidím ako negatívum hodiny. V budúcnosti pre tvorbu cinquainu určite vyčlením dlhší časový limit. Ukážky vypracovaných pracovných listov si môžete pozrieť v Prílohe C.

ZÁVER

Vedieť spolupracovať a dôverovať svojim partnerom, že časť svojej úlohy odvedú zodpovedne a správne nie je ľahké ani pre zreých dospelých ľudí. Jestvujú však vyučovacie formy, ktoré nás na to pomôžu pripraviť ešte ako žiakov v školských laviciach. Ukazuje sa, že kooperatívne a kolaboratívne vyučovanie je pre tréning týchto schopností a zručností skvelým prostriedkom.

Existuje viacero kritérií a spôsobov delby žiakov do pracovných skupín. V opísaných úlohách svoj zvolila náhodný výber členov tímov, čím bola práca pre žiakov dovolím si povedať náročnejšia. Je to však dobrá skúsenosť, pretože v živote tiež musíme mnohokrát spolupracovať s ľuďmi, ktorí nie sú naši kamaráti, dokonca aj takými, ktorí nám nie sú po chuti. V práci jednoducho musíme efektívne pracovať na dosiahnutí spoločného cieľa, odvieť dobrú prácu, výsledkom ktorej bude kvalitný produkt. Na základe realizovaných hodín musím poznamenať, že aj naši žiaci musia v tomto smere na sebe ešte popracovať.

Momentálna situácia tejto forme výučby veľmi nepraje. O to ťažšie sa hľadali spôsoby ako zabezpečiť aj skrze virtuálny priestor, aby žiaci mohli navzájom spolupracovať. Nakoľko sa škola rozhodla viesť dištančné vyučovanie skrze platformu Microsoft Teams ešte v prvej vlne pandémie nového koronavírusu, základné funkcie programu sme už celkom dobre ovládali. Neustálym štúdiom a vzájomným si odovzdávaním informácií o nových možnostiach programu sme sa ako učiteľský kolektív prepracovali až k únikovým hrám, ktoré český kolega realizoval cez spomínaný aplikačný program. S odstupom času môžem konštatovať, že voľba virtuálneho priestoru MS Teams bola pre kolaboratívne učenie sa zamerané na čitateľskú gramotnosť tou správnou voľbou. Výsledný efekt hry bol podľa očakávaní dobrý a v budúcnosti sa týmto smerom určite ešte vyberiem. I keď musím dať za pravdu pánu Kalašovi. Viesť hodiny v duchu kolaboratívneho učenia sa je na prípravu pedagóga nesmierne náročné z pohľadu investovaného času i kreativity.

Príloha A – Pracovný list Čo o mne viete?

Čo o mne viete?

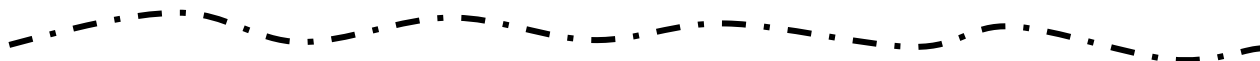
Moje celé meno znie

Moja národnosť	Nemec ☐	Rakúšan ☐	Holand'an ☐
Moja rodina	nikdy som sa neoženil ☐	mal som 5 súrodencov ☐	bol som jedináčik ☐
		bol som polosirota ☐	bol som ženatý ☐
Moja kariéra	slobodník ☐	novinár ☐	plukovník ☐
	predseda vlády ☐	prezident ☐	kancelár ☐
Kde som vládol?	Taliansko ☐	Nemecko ☐	Rakúsko ☐
Moji protivníci...	pokúsili sa o moje fyzické odstránenie ☐	nikdy voči mne nezakročili ☐	podnikli voči mojej osobe niekoľko atentátov ☐
Koho som zradil?	Stalina ☐	Mussoliniho ☐	Franca ☐
Moje záľuby	herectvo ☐	maľba ☐	vážna hudba ☐
	filmy s Mickey Mouse ☐	písanie beletrie ☐	vegetariánstvo ☐
Ako som zomrel?	prirodzená smrť ☐	poprava ☐	samovražda ☐

Zaujali ma tieto nové informácie:

1.
2.
3.

CINQUAIN

1. (1 podmet)
2. (2 prívlastky)
3. (3 prísudky)
4. (4 slová)
5. (1 podmet, zhrnutie)

ADOLF HITLER

Z OSOBNÉHO ŽIVOTA

Narodil sa v r. **1889** v rakúskom meste Braunau Am Inn ešte za Rakúsko-Uhorskej monarchie. Bol v poradí štvrtým zo šiestich detí. V roku 1905 mu zomrela matka. Od svojich šiestnástich rokov tak žil len z podpory pre polosiroty. Keďže vedel celkom pekne maľovať pokúšal sa dostať na prestížnu umeleckú školu. Ani po viacnásobných pokusoch sa mu to nepodarilo. Živil sa aj tým, že maľoval pohľadnice a reklamné letáky. Po tom ako jeho milovaná neter Geli Raubalová spáchala v roku 1931 samovraždu, prestal jesť mäso.

PRVÁ SVETOVÁ VOJNA

Po vypuknutí prvej svetovej vojny sa v r. 1914 prihlásil ako dobrovoľník k 16. bavorskému pluku a nastúpil na front prvej svetovej vojny. Skoro celú vojnu strávil ako **pešia spojka** na západnom fronte. V roku 1916 utrpel zranenie nohy. Na front sa vrátil v roku 1917. Bol vyznamenaný rádom Železného kríža I. a II. triedy. Aj napriek tomu dosiahol len druhú najvyššiu armádnú hodnosť, slobodník.

POLITICKÁ KARIÉRA

V apríli 1925 sa formálne vzdal rakúskeho občianstva. V tom čase napísal svoj programový spis ***Mein kampf***. Nakoľko však chcel kandidovať v nemeckých voľbách musel prijať nemecké občianstvo. V roku 1932 prisahal vernosť Weimarskej republike. Do sveta politiky sa dostal ako líder nacionálnej robotníckej politickej strany **NSDAP**. V roku 1933 po vyhratých voľbách bol zvolený do funkcie predsedu vlády. O rok neskôr, po smrti prezidenta Hindenburga spojil oba úrady a vládol neobmedzene ako vodca – „führer“.

DRUHÁ SVETOVÁ VOJNA

Vojnový konflikt rozpútal v roku 1939 útokom na Poľsko. O rok neskôr zaútočil a porazil Francúzsko. V roku 1941 porušil zmluvu o neútočení a napadol ZSSR. Po dvoch rokoch bojov utrpel na východnom fronte kľúčovú porážku. Vojnu pomaly prehrával. Režim, ktorý stvoril je zodpovedný za systematické vyvražďovanie Židov, Rómov a politických oponentov.

POKUSY O ATENTÁT

Voči jeho osobe bolo zosnovaných niekoľko desiatok pokusov o fyzickú likvidáciu. Šlo o akcie jednotlivcov i skupiny. K najznámejšiemu neúspešnému pokusu o odstránenie Adolfa Hitlera došlo 20. júla 1944, keď dôstojník Wehrmachtu *Claus von Stauffenberg* umiestnil nálož priamo vo vodcovom hlavnom stane. Vodca z atentátu vyviazol len s ľahkým zranením.

SMRŤ

Koncom roku 1944 žil Hitler vo svojom bunkri blízko Ríšskeho snemu v Berlíne. Bojové operácie v tej dobe riadil len z máp. Krátko pred dobytím svojho bunkru blízko Reichstagu v Berlíne spáchal 56-ročný Hitler spoločne so svojou manželkou Evou Braunovou 30. apríla 1945 samovraždu, tak že prehryzol kyanidovú kapsulu a zároveň si strelil do hlavy pištoľou Walther 7.65.

Príloha C – Ukážky vypracovaných pracovných listov A. Hitler

Čo o mne viete?

Moje celé meno znie

Adolf Hitler

Moja národnosť	Nemec ☒	Rakúšan ☒	Holandan ☐
Moja rodina	nikdy som sa neoženil ☐	mal som 5 súrodencov ☒	bol som jedináčik ☐
		bol som polosirota ☒	bol som ženatý ☐
Moja kariéra	slobodník ☐	novinár ☐	plukovník ☐
	predseda vlády ☒	prezident ☒	kancelár ☒
Kde som vládol?	Taliansko ☐	Nemecko ☒	Rakúsko ☒
Moji protivníci...	pokusili sa o moje fyzické odstránenie ☒	nikdy voči mne nezakročili ☐	podnikli voči mojej osobe niekoľko atentátov ☒
Koho som zradil?	Stalina ☒	Mussoliniho ☐	Franca ☐
Moje záľuby	herectvo ☐	maľba ☒	vážna hudba ☒
	filmy s Mickey Mouse ☒	písanie beletrie ☐	vegetariánstvo ☒
Ako som zomrel?	prírodná smrť ☒	poprava ☐	samovražda ☒

Zaujali ma tieto nové informácie:

1. Keď zradil Stalina
2. Keď bol vegan
3. Keď mal 5 súrodencov

CINQUAIN

(1 podmet)

2. ~~nešťastný~~ ~~vegan~~ ~~vegetarián~~ (2 prívlastky)

3. ~~radikal~~ ~~hrab~~ ~~rozšaroval~~ (3 prísudky)

4. ~~hrasne~~ ~~plátno~~ ~~hrab~~ ~~hrab~~ (4 slová)

5. ~~hrabovisko~~ (1 podmet, zhrnutie)

Čo o mne viete?

Moje celé meno znie

Adolf Hitler

Moja národnosť	Nemec ☒	Rakúšan ☒	Holandan ☐
Moja rodina	nikdy som sa neoženil ☐	mal som 5 súrodencov ☒	bol som jedináčik ☒
		bol som polosirota ☒	bol som ženatý ☒
Moja kariéra	slobodník ☐	novinár ☒	plukovník ☒
	predseda vlády ☒	prezident ☒	kancelár ☒
Kde som vládol?	Taliansko ☐	Nemecko ☒	Rakúsko ☐
Moji protivníci...	pokusili sa o moje fyzické odstránenie ☒	nikdy voči mne nezakročili ☐	podnikli voči mojej osobe niekoľko atentátov ☒
Koho som zradil?	Stalina ☒	Mussoliniho ☐	Franca ☐
Moje záľuby	herectvo ☒	maľba ☒	vážna hudba ☒
	filmy s Mickey Mouse ☒	písanie beletrie ☐	vegetariánstvo ☒
Ako som zomrel?	prírodná smrť ☐	poprava ☐	samovražda ☒

Zaujali ma tieto nové informácie:

1. Keď bol vegetarián
2. Keď bol polosirota
3. Keď hrab v Mickey mouse filmoch

CINQUAIN

(1 podmet)

2. ~~smutný~~ ~~vegan~~ ~~vegan~~ (2 prívlastky)

3. ~~vládol~~ ~~dobíval~~ ~~zradil~~ (3 prísudky)

4. ~~vládol~~ ~~vládol~~ ~~vládol~~ ~~vládol~~ (4 slová)

5. ~~vládol~~ (1 podmet, zhrnutie)

Čo o mne viete?

Moje celé meno znie

Adolf Hitler

Moja národnosť	Nemec ☒	Rakúšan ☒	Holandan ☐
Moja rodina	nikdy som sa neoženil ☐	mal som 5 súrodencov ☒	bol som jedináčik ☒
		bol som polosirota ☒	bol som ženatý ☐
Moja kariéra	slobodník ☐	novinár ☐	plukovník ☒
	predseda vlády ☒	prezident ☒	kancelár ☒
Kde som vládol?	Taliansko ☐	Nemecko ☒	Rakusko ☒
Moji protivníci...	pokúsili sa o moje fyzické odstránenie ☐	nikdy voči mne nezakročili ☒	podnikli voči mojej osobe niekoľko atentátov ☒
Koho som zradil?	Stalina ☒	Mussoliniho ☐	Franca ☒
Moje záľuby	herectvo ☒	maľba ☒	vážna hudba ☒
	filmy s Mickey Mouse ☒	písanie beletrie ☒	vegetariánstvo ☒
Ako som zomrel?	prírodná smrť ☐	poprava ☐	samovražda ☒

Zaujali ma tieto nové informácie:

1. Prekvapilo ma, že je vegetarián
2. že bol filmár
3. a prekvapilo ma, že bol malíar

CINQUAIN

1. *Diktátor* (1 podmet)

2. *veliteľovi agresívni* (2 prívlastky)

3. *malíar* *byval* *nekonval* (3 prísudky)

4. *bol* (4 slová)

5. *bol* (1 podmet, zhrnutie)

Čo o mne viete?

Moje celé meno znie

Adolf Hitler

Moja národnosť	Nemec ☒	Rakúšan ☒	Holandan ☒
Moja rodina	nikdy som sa neoženil ☐	mal som 5 súrodencov ☒	bol som jedináčik ☐
		bol som polosirota ☒	bol som ženatý ☒
Moja kariéra	slobodník ☐	novinár ☒	plukovník ☐
	predseda vlády ☒	prezident ☒	kancelár ☒
Kde som vládol?	Taliansko ☐	Nemecko ☒	Rakusko ☐
Moji protivníci...	pokúsili sa o moje fyzické odstránenie ☒	nikdy voči mne nezakročili ☐	podnikli voči mojej osobe niekoľko atentátov ☒
Koho som zradil?	Stalina ☒	Mussoliniho ☐	Franca ☐
Moje záľuby	herectvo ☐	maľba ☒	vážna hudba ☒
	filmy s Mickey Mouse ☒	písanie beletrie ☒	vegetariánstvo ☒
Ako som zomrel?	prírodná smrť ☐	poprava ☐	samovražda ☒

Zaujali ma tieto nové informácie:

1. že bol rakúsky nacistický
2. že maloval
3. a bol vegetarián

CINQUAIN

1. *Hitler* (1 podmet)

2. *malíar* *novinár* (2 prívlastky)

3. *malíar* *byval* *nekonval* (3 prísudky)

4. *malíar* *malíar* *malíar* (4 slová)

5. *malíar* (1 podmet, zhrnutie)

ZOZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH ZDROJOV

1. KALAŠ, I. a kol. 2013. *Premeny školy v digitálnom veku*. 1. vyd. Slovenské pedagogické nakladateľstvo, Bratislava. 2013. ISBN 978-80-10-02409-4
2. SIGMUNDOVÁ, A., M. 2006. *Diktátor, démon, demagóg*. Perfekt, Bratislava. 2006. ISBN 80-8046-331-X
3. TUREK, I. 2010. *Didaktika*. 2. vyd. Iura Edition, Bratislava. 2010. ISBN 978-80-8078-322-8

Vydané: 11/2020, Základná škola, Školská 389, Sačurov, v rámci projektu 312011Q761 Budeme úspešnejší a projektovej aktivity Pedagogické kluby s výstupom, Klub čitateľskej gramotnosti